

s. 3

Przybieżeli Trzej Królowie

**Sprawdź, gdzie postać
dziecko na zimowy
wypoczynek**

/ s. 8

**Rok 2021 rokiem
wielkich inwestycji –
podsumowanie**

/ s. 10-11

**Яцек Сутрик: 3 нагоди
Різдва бажаю радості
і надії**

/ s. 18

Głos Prezydenta

Szanowni Państwo,

weszliśmy w Nowy Rok z dużymi nadziejami, mimo towarzyszących nam obaw.

Pisałem o nich Państwu wielokrotnie. Te najistotniejsze dotyczą, jak zawsze, tego, o czym nie wiemy, albo czego nie jesteśmy pewni. Tak właśnie zapatrujemy się na kolejne zmiany wprowadzane przez tak zwany „Polski Ład”, który nie bez przyczyny nazywamy w środowisku samorządowym „megapodatkiem”, w istocie bowiem odbija się on negatywnie na budżetach naszych lokalnych wspólnot. Na razie tylko szacujemy skalę strat, ich pełen obraz będziemy poznawali w ciągu roku. I tak jak cieszyliśmy się końcem roku z uchwalenia budżetu na rok 2022, tak mamy

świadomość, jak istotnie może się zmieniać w kolejnych miesiącach. Dlatego tym silniej będziemy zapraszali w tym roku do rozliczania podatków PIT we Wrocławiu i ruszymy z nową kampanią meldunkową, zachęcającą do zarejestrowania się w naszym mieście, tak, aby zyskać jeszcze skuteczniejsze narzędzie w zabieganiu o środki rządowe i unijne dla Wrocławia.

Słyszymy też o nowych obostrzeniach rządowych związanych ze wzrostem zachorowań covidowych. Tu wszyscy wiemy, co możemy zrobić dla siebie i dla innych, trzecią dawkę szczepionki znajdą Państwo we Wrocławiu bez trudu. Myśląc o naszych najbliższych, myśląc o służbie zdrowia, myśląc wreszcie o sobie samych – zachęcam do skorzystania ze szczepionki.

Chcę jednak zakończyć czymś, co daje nadzieję, a we Wrocławiu przedłuża ją w piękny sposób. Dwa tygodnie temu spotykaliśmy się przy wigilijnych stołach, by, wchodząc w czas Bożego Narodzenia, mówić o rzeczach pięknych i ważnych i żeby – zwyczajnie – być ze sobą. W tym tygodniu do wigilijnego stołu zasiadą mieszkańcy naszego miasta, będący wyznawcami obrządków wschodnich chrześcijaństwa. Wszystkiego dobrego dla Państwa. Wszystkiego dobrego dla Wrocławia!

Jacek Sutryk
prezydent Wrocławia

Pogoda

4 STYCZNIA

9°

5 STYCZNIA

5°

6 STYCZNIA

3°

7 STYCZNIA

3°

8 STYCZNIA

2°

9 STYCZNIA

3°

10 STYCZNIA

2°

11 STYCZNIA

4°

12 STYCZNIA

6°

13 STYCZNIA

7°

Grekokatolicy i prawosławni 6 stycznia zaczynają święta

Po 40-dniowym poście 6.01 chrześcijanie obrządków wschodnich zasiadają do wigilijnej wieczerzy. Będą życzenia i dzielenie się pszennym chlebem, tzw. prosforą, a na stołach 12 postnych potraw (ryby, pierogi, kompot z suszu, barszcz, u Łemków zupa na zakwasie owsianym – kislecica). Po wieczerzy w cerkwiach odbędzie się Wielkie Powieczерze (Węłykie Poweчерje). Nie ma tradycji szopek bożonarodzeniowych, jednak w centralnej części świątyni wystawiona będzie ikona przedstawiająca scenę narodzenia Chrystusa i krzyż. Grekokatolicy i prawosławni świętować będą przez trzy dni – 7.01 Boże Narodzenie, 8.01 dzień św. Rodziny, a 9.01 – św. Szczepana. Różnica w czasie obchodzenia świąt wynika z posługiwania się przez kościół wschodni kalendarzem juliańskim, a nie jak katolicy – gregoriańskim.

Aktualności

Możesz zbadać swoje dziecko po COVID-19

Specjaliści z Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego prowadzą badania tzw. odpowiedzi poszczepiennej u dzieci, które przeszły pocovidowe zaburzenia immunologiczne. Uruchomiono także specjalną poradnię, dla dzieci po COVID-19.

Projekt realizowany w Klinice Pediatrii i Chorób Infekcyjnych Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu dotyczy tzw. odpowiedzi poszczepiennej na szczepienia przeciwko COVID-19 u dzieci z zaburzeniami odporności. – Badamy dzieci, które wcześniej ciężko przechorowały COVID-19 i u których stwierdzono PIMS, czyli pocovidowe zaburzenia immunologiczne – mówi Kamila Ludwikowska z Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego we Wrocławiu. – Takie dzieci także powinny zostać zaszczepione przeciwko COVID-19.

Badania na Uniwersytecie

Wyniki u dzieci po PIMS trzeba porównać z tzw. odpowiedzią poszczepienną u dzieci, które nie przeszły COVID-19 lub przechorowały go bezobjawowo. Dlatego lekarze badają też dzieci zdrowe w wieku 5–11 lat. Udział w badaniu polega na: szczepieniu prze-

Dzienne zakażenia
COVID z 3.01.2022

Polska
6422

Dolny Śląsk
466

ciwko COVID-19; zgłaszaniu lekarzom stanu zdrowia dziecka przez 7 dni po szczepieniu, a następnie raz w tygodniu za pomocą ankiety internetowej; zbadaniu przeciwciał przeciwko COVID-19 przed szczepieniem oraz po szczepieniu. Badania rozpoczęły się 3.01.

Poradnia na Chałubińskiego

Prof. Leszek Szenborn, kierownik Kliniki Pediatrii i Chorób Infekcyjnych USK, zainicjował uruchomie-

nie specjalnej przychodni dla dzieci, które przechodzą lub przeszły zakażenie wirusem Sars-CoV-2. – Długotrwałe skutki choroby oraz ryzyko wystąpienia u dziecka PIMS to czynniki, które przemawiają za koniecznością tworzenia takich miejsc dla najmłodszych pacjentów – wyjaśnia prof. Szenborn.

W ramach przychodni prowadzone są również wizyty kwalifikujące do szczepień przeciwko COVID-19 dla dzieci z grup podwyższonego

ryzyka, z obciążonym wywiadem lub wcześniejszymi incydentami okołoszczepiennymi. Przychodnia działa w ramach Poradni Chorób Zakaźnych Dzieci przy ul. Chałubińskiego 2-2a. Pracuje w pn., śr. i pt. – poradnia zakaźna i post-covid. We wt., śr. i czw. kwalifikuje do szczepień dzieci z grup podwyższonego ryzyka. Szczegóły na stronie www.usk.wroc.pl.

Tomasz Wysocki
Michał Kurowicki

Urzędy nieczynne 7 stycznia

Urząd Miejski Wrocławia 7.01 będzie nieczynny. Za to w nowym roku w sobotę 15.01 dodatkowo będzie czynne Centrum Obsługi Mieszkańca przy ul. G. Zapolskiej. W godz. 8–13 mieszkańcy będą mogli załatwić sprawy w zakresie rejestracji pojazdów, praw jazdy, meldunków oraz dowodów osobistych. W soboty nie jest wymagana wcześniejsza rezerwacja wizyty. 7.01 wolne mają także ZDiUM, Ekosystem i ZUS, normalnie od 8 do 19 pracują natomiast Biura Obsługi Pasażera MPK Wrocław.

Co z choinką po świętach

Jeśli rozebrałeś choinkę, możesz zostawić przy ją brązowym pojemniku, wtedy zostanie zabrana razem z bioodpadami. Jeśli jest w doniczce, wyjmij ją, a plastikową doniczkę wrzucić do żółtego pojemnika. Sztuczne choinki niewielkich rozmiarów można wrzucić do pojemnika na odpady zmieszane lub dostarczyć do PSZOK-a przy ul. Kazimierza Michalczyka 9 (czynny od pn. do pt. w godz. 8–17, w sb. 8–16) i ul. Janowskiej 51 (czynny od pn. do pt. w godz. 7–15). Do PSZOK-a można przywieźć też żywe drzewka bez ozdób. 7.01 PSZOK-i będą nieczynne. Harmonogram odbioru odpadów na www.ekosystem.wroc.pl.

Trzej Królowie zawitają do Wrocławia

6 stycznia obchodzone jest Objawienie Pańskie. Po rocznej przerwie wyruszy z tej okazji wrocławski Orszak Trzech Króli. Będzie miał jednak inną formułę i nową trasę. Trzeba się na niego zapisać, wszystko przez pandemię.

W ubiegłych latach orszak wyruszał tłumnie spod katedry (2017)

To będzie szczególny orszak. Skrócona została bowiem jego trasa – w tym roku korowód wyruszy sprzed kościoła Uniwersyteckiego i ul. Kuźniczą przejdzie na Rynek. Rozpoczęcie planowane jest w samo południe (tuż po mszy świętej o godz. 11.00). Tradycyjnie rozdawane będą śpiewniki i korony. Ze względu na ograniczoną liczbę uczestników, trzeba się zapisać przez formularz na stronie l.wroclaw.pl/za-pisy-orszak.

Najważniejszym momentem będzie oczywiście pokłon Trzech Króli na placu Gołębim (przy choince), gdzie zostanie ustawiona symboliczna stajenka.

– Niestety nie możemy w tym roku zaprosić wrocławian na wspólny koncert kolęd po orszaku, ale mocno wierzymy, że za rok wrócimy do naszej stałej, wspólnotowej formuły – wyjaśnia Elżbieta Woźniak-Łojczuk, rzecznik prasowy orszaku.

Zaplanuj

- Kiedy: 6 stycznia 2022, godz. 12
- Gdzie: plac przed kościołem Uniwersyteckim
- Trasa: kościół Uniwersytecki – ul. Kuźnicza – Rynek, pl. Gołębi (przy choince)

Redakcja

Zmiany w 500+ od 1 stycznia

Z początkiem roku 2022 wchodzić będą w życie zmiany w obsłudze i wypłatach świadczenia na dzieci. Pieczę nad obsługą programu przejmie ZUS, a przyjmowanie wniosków i wypłaty będą odbywały się jedynie drogą elektroniczną. Wniosek można złożyć przez Platformę Usług Elektronicznych (PUE) ZUS, bankowość elektroniczną i portal Empatia. Zgodnie z nowymi zasadami świadczenie będzie wypłacane jedynie bezgotówkowo. W tym celu we wniosku trzeba będzie wskazać numer rachunku bankowego.

Aktualności

Wrocławscy uczniowie z Konstytucją RP za pan brat

Czym zajmują się sejm i senat? Jakie mamy symbole i święta narodowe? Czym różni się ustawa od uchwały? Na te pytania młodzi wrocławianie poznają odpowiedzi w szkołach i przedszkolach i uczą się, jak być świadomymi obywatelami.

We wrocławskich szkołach i przedszkolach uczniowie poznają Konstytucję RP. To część działań edukacyjnych przygotowujących młodych wrocławian do życia w społeczeństwie obywatelskim, szanującym prawa i wolność człowieka. Lekcje o konstytucji przeznaczone są dla sześciolatków oraz uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Podczas zajęć nauczyciele wytłumaczają m.in. rolę i znaczenie konstytucji w życiu obywatela oraz jej poszczególne zapisy.

Scenariusze zajęć dobrane do wieku

- Przedszkola i edukacja wczesnoszkolna (1-3): dzieci poznają tematykę Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej poprzez uczenie się symboli narodowych i sposobów obchodzenia świąt narodowych.
- Klasy 4-8 szkoły podstawowej: tematyka Konstytucji RP poruszana jest na lekcjach histo-

rii, wiedzy o społeczeństwie, godzinach wychowawczych, a nawet na języku polskim.

- W szkołach ponadpodstawowych: młodzież zgłębia wiedzę o Konstytucji RP na lekcjach historii, wiedzy o społeczeństwie, godzinach wychowawczych, w niewielkim zakresie na języku polskim, przedsiębiorczości, a także na etyce (w zakresie praworządności i praw człowieka).

– Nauczyciele otrzymali scenariusze zajęć. Jednak specyfika i forma ich przeprowadzania zależy już indywidualnie od prowadzącego – podkreśla Jarosław Delewski, dyrektor Departamentu Edukacji UMW. – Oczywiście zakres tematyczny dostosowany jest do wieku dzieci oraz ich zainteresowań – dodaje.

Poznają obowiązki obywatela

– Zgodnie z wymogami podstawy programowej te zajęcia pro-

Najmłodszy wrocławianin poznaje symbole narodowe i uczy się, jak być świadomym obywatelem

wadzone są w zasadzie nieustająco, z czego jesteśmy bardzo zadowoleni i przede wszystkim bardzo dumni, że nasi uczniowie znakomicie znają konstytucję – zaznacza Anna Skubisz, nauczycielka w XII LO we Wrocławiu.

Podczas zajęć licealiści uczą się m.in. zasad konstytucyjnych

i kwestii związanych z ochroną praw, swobód i wolności obywatelskich. Do tego poznają obowiązki obywateli w stosunku do państwa oraz zakres działania instytucji powołanych w celu ochrony praw obywatelskich.

– Interesuję się prawem obowiązującym w Polsce, a lekcje prowadzone w mojej szkole

umożliwiają mi zapoznanie się m.in. z Konstytucją RP. Ostatnio poruszaliśmy tematy dotyczące stanów nadzwyczajnych – opowiada Mikołaj, uczeń XII LO.

Scenariusze zajęć „Konstytucja” opracowało Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli.

Redakcja

Wizyta duszpasterska w domu tylko na zaproszenie

Z powodu epidemii księża nie pójdą po kolędzie do wszystkich parafian. Już przed rokiem wrocławska kuria archidiecezjalna ogłosiła listę zasad dotyczących organizacji wizyty duszpasterskiej. W komunikacie kurii ogłoszono, że zalecenia nadal obowiązują. Zasugerowano cztery rozwiązania.

Ostateczną formułę spotkań z wiernymi wybiorą proboszczowie. Część z administratorów wrocławskich parafii już zdecydowała: wizyty duszpasterskie w domach to wyjątek.

– Tak jak w ubiegłym roku będę zapraszał mieszkańców kolejnych ulic na msze święte. Zwykle uczestniczyło w nich kilka, kilkanaście osób – mówi ks. Wojciech Zięba, proboszcz parafii pw. NMP Częstochowskiej przy ul. Kochanowskiego. – Na specjalne życzenie będziemy odwiedzali parafian w domach. Jednak w takim spotkaniu nie może uczestniczyć wiele osób i muszą być przestrzegane zasady bezpieczeństwa.

Wierni z parafii pw. Ducha Świętego na wrocławskim Gaju spotkają się tylko na specjalnym nabożeństwie. Przygotowane zostaną dla nich tzw. pakiety kolędowe, a w nich kartka z życzeniami, zestaw modlitw, które można odmawiać wspólnie w domu, oraz woda święcona. – Po nabożeństwie wspólnie pospiewamy kolędy – zapowiada jeden z duchownych parafii przy ul. Bardzkiej.

Zasady organizacji kolędy:

- rozłożyć kolędę w czasie lub przenieść na inny okres, kiedy pozwolą na to warunki sanitarne;

- ograniczyć się wyłącznie do błogosławienia tych domów i rodzin, które zaproszą duszpasterza;
- ograniczyć się wyłącznie do błogosławieństwa nowych domów i mieszkań na zaproszenie gospodarzy;
- przygotować informator z modlitwą w intencji mieszkańców oraz najważniejszymi informacjami dotyczącymi parafii;
- przygotować mszę św. w intencji mieszkańców konkretnej części parafii (ulicy, kwartału) i zaprosić do udziału w modlitwie mniejszą grupę parafian.

Redakcja

Wrocław rozmawia

Fredruś wyruszy w trasę, jak tylko pogoda pozwoli

Remont zabytkowego Fredrusia został zakończony! Znany pokoleniom wrocławian autobus woził turystów od połowy lat siedemdziesiątych do roku 2009. Nazwano go od pomnika Aleksandra Fredry, spod którego często rozpoczynał swój kurs. Jest szansa, że wkrótce zobaczymy go tam ponownie.

Prace remontowe rozpoczęły się 4.09.2020 r. Wpisany do rejestru zabytków kabriolet należy do gminy Wrocław. Jest jednym z kilkudziesięciu zabytkowych pojazdów, garażowanych w dawnej zajezdni tramwajowej przy ul. Legnickiej.

”

Sebastian Wolszczak
zastępca dyrektora Wydziału
Partycypacji Społecznej UMW

– W 2018 r. Wydział Partycypacji Społecznej pozyskał hale na terenie zajezdni Popowice, jako miejsce garażowania zabytkowych tramwajów i autobusów. Stał się także właścicielem należącej do gminy kolekcji pojazdów. Kolekcję wyceniono, ubezpieczono oraz wykonano ekspertyzę jej stanu technicznego. Dwa lata później, w połowie 2020 r., udało nam się znaleźć środki na remont Fredrusia.

Po pierwsze podwozie

Rama okazała się być w dobrym stanie, podobnie jak silnik. Chłodnica była natomiast tak dziurawa, że lutowanie jej zajęło wiele godzin. Pompa wody rozpadła się w rękach przy demontażu. Niektóre podzespoły regenerowano, w przypadku innych udało się zdobyć nowe części. 29.12.2020 r. odpowiadający za remont Klub Sympatyków Transportu Miejskiego (KSTM) mógł ogłosić sukces. W pełni sprawne, samojezdne podwozie Fredrusia przeszło odbiory techniczne i konserwatorskie.

Wiosną 2021 r. nadeszła kolej na nadwozie. Oblachowanie wymagało wymiany niemal w całości, a wnętrze autobusu przypominało pobojuwisko. Drewniana podłoga zbutwiała, wyściełania ścian były zniszczone, fotele i pulpit kierowcy wymagały gruntownego remontu.

Nadwozie rozebrano do szkieletu i wypiaszkowano. Odbudowano

blachowanie i przywrócono pojazdowi czerwono-żółte malowanie.

Wydziału Partycypacji Społecznej – jednym z najbardziej pracochłonnych etapów remontu okazało się jednak odtwarzanie wnętrza autobusu. Wiele

staurował tapicer z Przedmieścia Oławskiego. Odrémontowany kabriolet zadebiutował przed publicznością podczas Dni Otwartych Zajezdni Popowice. W połowie grudnia przeszedł ostateczny odbiór i... może znów wyjechać na wrocławskie ulice.

– Chcemy, by w niedalekiej przyszłości Fredruś z powrotem po-

MICHAŁ MALICZEKIEWICZ

Wnętrze jak nowe

Jak wspomina Michał Malickiewicz, koordynujący remonty zabytkowych pojazdów ze strony

brakujących elementów trzeba było pozyskać na rynku wtórnym. Inne naprawiane były przez wrocławskich rzemieślników, np. fotele odre-

jawił się w miejskim krajobrazie. Jest w pełni sprawny i kiedy tylko pozwoli na to pogoda, bo pamiętajmy, że to kabriolet, może towarzyszyć różnego rodzaju wydarzeniom. To jedna z wrocławskich ikon, którą właśnie odzyskaliśmy. Trzeba się tym nacieszyć! – mówi Sebastian Wolszczak.

Maciej Wołodko

Więcej zabytków transportu przejdzie remont

Wrocławska kolekcja zabytkowych tramwajów i autobusów uważana jest za największą w kraju. Łącznie w posiadaniu gminy oraz wrocławskich organizacji pozarządowych jest około 70 historycznych pojazdów. Trwa remont dwóch kolejnych.

■ Stuletni tramwaj-polewaczka

Tramwaj-opryskiwacz G-061 wyprodukowano w 1927 r. jako wagon-szlifierkę. W połowie lat 70. szlifierkę przerobiono jednak na opryskiwacz służący do odchwaszczania torowisk. Po remoncie ten blisko stuletni wagon ma wrócić na wrocławskie tory. Będzie wykorzystywany do podlewania zielonych torowisk i polewania latem pozostałych, żeby je schładzać. Wiekowy pojazd pomoże tym samym w walce ze

skutkami zmian klimatycznych. Dawniej truł środowisko, teraz zamieni się w przyjazną środowisku polewaczkę.

■ Konstal ND – wagon doczepny do „Enusi”

Remontu doczekał się także ostatni zachowany we Wrocławiu wagon doczepny ND. Będzie mógł jeździć w zestawie z wagonem silnikowym Konstal N (pieszczotliwie nazywanym „Enusią”). Wagony typu N to pierwsze tramwaje produkowane

w Polsce po wojnie. Remontowany egzemplarz wyjechał z fabryki w 1952 r., a do Wrocławia trafił na wiosnę 1968 r.

Pierwszy etap remontu obydwu wagonów już za nami. 28.12.2020 przedstawiciele Biura Miejskiego Konserwatora Zabytków dokonali odbioru gruntownie odrestaurowanych podwozi. Teraz renowacja czeka nadwozia obu tramwajów.

Maciej Wołodko

MICHAŁ MALICZEKIEWICZ

Stuletni pojazd będzie po remoncie podlewał zielone torowiska

KONSULTACJE
SPOŁECZNE

POWIEDZ NAM, JAK...

SZCZEGÓŁY NA: www.wroclaw.pl/rozmawia

Komunikacja

Tramwaje 6.01

Tramwaje wszystkich linii będą kursowały co 30 minut wg świątecznych rozkładów jazdy.

1, 8 i 70 inaczej od soboty 8.01

Objazd tramwajów w obu kierunkach: linii 1 – od ul. Piastowskiej przez ul. Sienkiewicza, pl. Bema, ul. Drobnera, ul. Dubois, ul. Pomorską i pl. Staszica do pl. Powstańców Wlkp.; linii 8 – od pl. Bema przez ul. Drobnera, ul. Dubois, ul. Pomorską i pl. Staszica do pl. Powstańców Wlkp.; linii 70 – od ul. Piastowskiej przez ul. Sienkiewicza, pl. Bema, ul. Drobnera, ul. Dubois, ul. Pomorską do pl. Staszica.

A 3 i 5 od 8.01 wracają na trasy

Tramwaje linii 3 i 5 od soboty 8.01 mają wrócić na swoje trasy przez ul. Traugutta, ul. Krakowską i ul. Opolską do pętli Księża Małe. Tramwaje linii 5 będą w obu kierunkach kursowały stałą trasą od ul. Piłsudskiego przez ul. Kołłątaja, ul. Skargi, pl. Dominikański i pl. Wróblewskiego. Tymczasowo zawieszony jest przystanek tramwajowy Armii Krajowej (przy wiadukcie drogowym) w kierunku centrum miasta. Linia autobusowa 703 zostaje zlikwidowana.

Masz 65 lat? Nie płacisz w MPK

Od 1.01 komunikacją miejską mogą jeździć bezpłatnie osoby, które w 2022 r. skończą 65 lat. To ostatni etap wdrażania podjętej w 2017 r. uchwały rady miejskiej. Po Wrocławiu bezpłatnie podróżować mogą teraz także wszyscy od 0 do lat 6 (bez legitymacji) i od 7 do 21 lat (na legitymację szkolną). Biletów nie muszą kasować też inwalidzi wojenni i wojskowi, posłowie i senatorowie, część osób niepełnosprawnych, zaśluszeni honorowi krwiodawcy i dawcy przeszczepu.

TORYwolucja za 80 mln złotych rocznie

29 ukończonych, dwie w realizacji, 16 zaplanowanych w nowym roku – tak wygląda bilans inwestycji wielkiego programu TORYwolucja. Naprawy torów, zwrotnic i sieci trakcyjnej zaczęły się w 2020 r. i potrwać jeszcze przez kilka lat.

Podsumowania roku 2021 Krzysztof Balawejder, prezes MPK, dokonał podczas konferencji prasowej na pl. Jana Pawła II w ostatnią środę grudnia.

Aktualnie trwają tam prace od strony ul. Legnickiej. Ten etap, drugi z przewidzianych pięciu, powinien zakończyć się do 14.01. Kiedy naprawiane są torowiska, od razu remontowana jest nawierzchnia, po której jeżdżą samochody.

– Tam, gdzie można, stosujemy rozwiązania betonowe, które są najbardziej trwałe – podkreśla Krzysztof Balawejder. – Staramy się robić to w ten sposób, żeby nie wracać w to samo miejsce przez najbliższe 10 lat.

Plac Jana Pawła II: rusza 3 etap z 5

– Właśnie pl. Jana Pawła II to przykład na rozsądny podział remontu w czasie – stwierdza Balawejder. – Podzieliliśmy to zadanie na 5 etapów, żeby zachować płynność przejazdu na jednym z kluczowych skrzyżowań w mieście. Oczywiście, można by zrobić to szybciej, ale skutkiem byłyby ogromne korki – zauważa.

Całość prac na pl. Jana Pawła II będzie kosztowała 5,9 mln złotych. Wykonawcą jest Zakład Sieci i Zasilania sp. z o.o. we Wrocławiu.

Łącznik Legnickiej i TAT-u

Do osiągnięć TORYwolucji można zaliczyć również kolejny etap remontu al. Hallera i ul. Złotoryjskiej, czyli łącznika ul. Legnickiej z Trasą Autobusowo-Tramwajową na Nowy Dwór. W tych miejscach przewoźnik urządził zielone torowiska. Wyremontował też tory na ulicach św. Mikołaja i Ruskiej. Zakończyły się również prace przy ul. Olszewskiego, na linii do pętli Biskupin.

Powstańców Śl. i Hallera

Podobne inwestycje zostały zrealizowane także na skrzyżowaniu ul. Powstańców Śląskich i al. Hallera oraz al. Hallera i ul. Grabczyńskiej czy Podwala i ul. Sądowej. W ciągu ul. Kazimierza Wielkiego takie prace toczyły się w kilku miejscach: na skrzyżowaniu z ulicami Szewską i Widok oraz na wysokości ul. Krupniczej.

– Wyciągnęliśmy także wnioski z ostatniej zimy i wymieniliśmy aż 70 zwrotnic na terenie

całego Wrocławia. Dzięki temu nie damy się zaskoczyć kolejnej zimy i minimalizujemy ryzyko awarii, jakie pamiętamy z lutego 2021 r. – przypomina Krzysztof Balawejder.

Nowe szyny i nawierzchnia

Dużą ulgą dla pasażerów komunikacji miejskiej były także remonty przejazdów tramwajowych. Nowe szyny, podbudowa i nawierzchnia pojawiły się na pl. Strzegomskim, na skrzyżowaniu ulic Powstańców Śląskich z Kutnowską, u zbiegu ulic Legnickiej i Zachodniej czy też na ul. Legnickiej, na wysokości skrzyżowania z ul. Bolesławiecką tuż przy Dolmedzie.

Skrzyżowanie przy Dominikańskim

Lada dzień zakończy się też remont rozjazdu na skrzyżowaniu przy pl. Dominikańskim od strony ul. Kazimierza Wielkiego. To 31. inwestycja od początku TORYwolucji. Będzie kosztowała 3,6 mln zł, a jej koniec zaplanowany jest na pierwszą połowę stycznia. Wymienione rozjazdy nie tylko powinny zwiększyć bezpieczeństwo pasażerów, ale również komfort podróży.

Najważniejsze w 2022

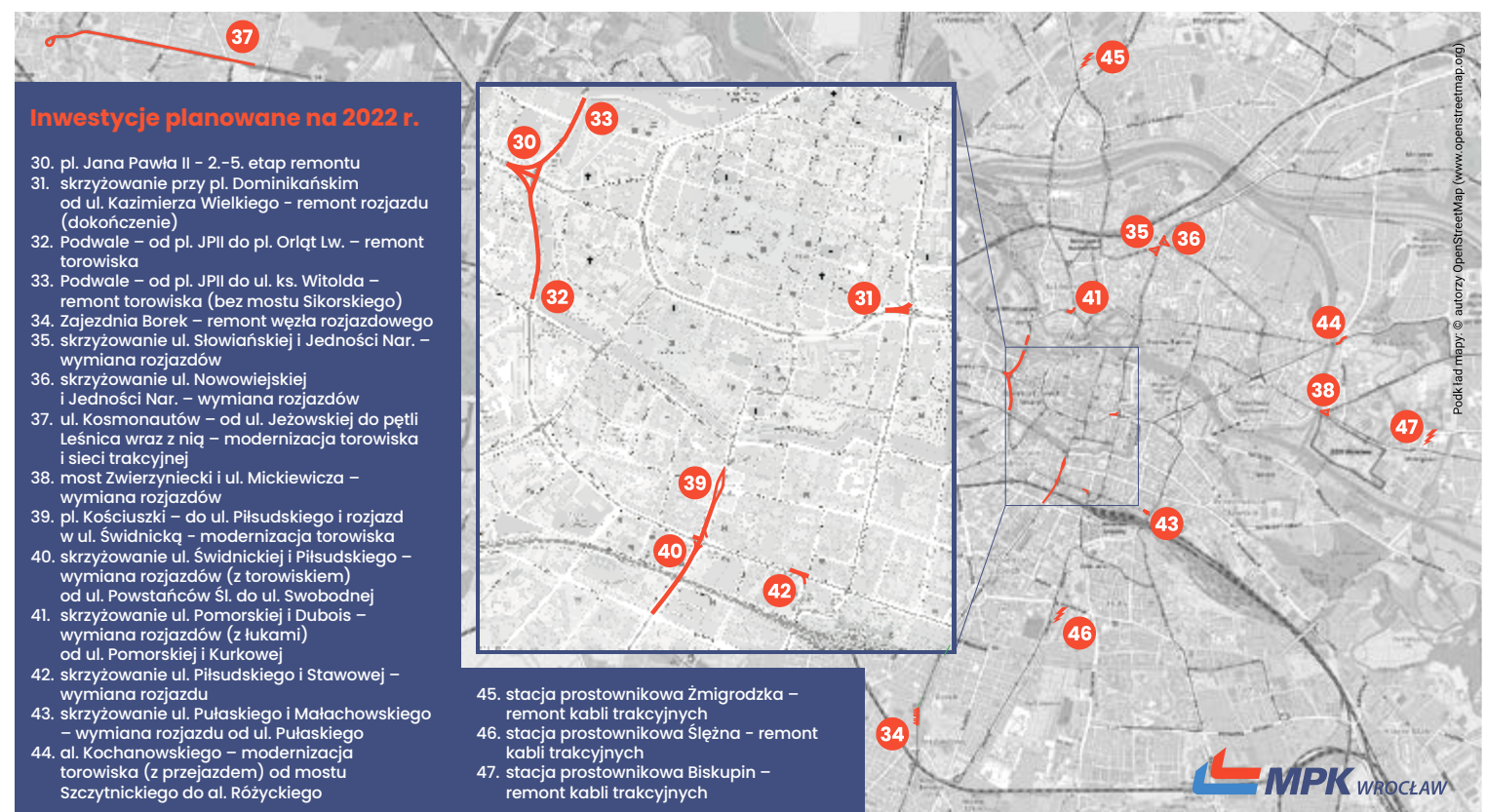
W roku 2021, w ramach TORYwolucji, Urząd Miejski Wrocławia przeznaczył z budżetu 80 mln zł na poprawę infrastruktury tramwajowej. W roku 2022, na 16 kolejnych inwestycji z programu TORYwolucja jest przeznaczonych następne 80 mln zł.

– Z dużych zadań warto wymienić ul. Kosmonautów, gdzie będziemy remontować całe torowisko od skrzyżowania z ul. Jeżowską aż do pętli Leśnica – zapowiada Krzysztof Balawejder.

MPK przeprowadzi też prace w ciągu ul. Świdnickiej. Tam w 2022 r. przewidziane zostały dwa zadania: modernizacja torowiska na pl. Kościuszki wraz z torowiskiem do ul. Piłsudskiego i rozjazdem oraz wymiana rozjazdu na skrzyżowaniu z ul. Piłsudskiego od strony ul. Powstańców Śl. wraz z torowiskiem do ul. Swobodnej.

Wszystkie 16 nowych inwestycji TORYwolucyjnych pokazuje mapa poniżej (32–47). A 30. i 31. to te, które zaczęły się w ubiegłym roku.

Michał Kurowicki

Inwestycje

Wilki jak z „Wiedźmina” trafią na most Pomorski

Maszkarony już odrestaurowano i czekają na montaż. Ale na zabytkowy most Pomorski na wieżyczki trafią też rzygacze w kształcie wilków autorstwa firmy Rextorn Metalwork, która zasłynęła wykonaniem smoczego jaja z „Gry o tron”. Wilki inspirowane są wiedźmińskim medalionem.

Każdy z gargulców ma ok. 50 cm długości i ok. 35 cm szerokości. Powstały z tytanu i cynku w 6 tygodni. Ich autorami są repuserzy Tomasz Grabarczyk i Piotr Mojka

Cztery rzygacze (inaczej gargulce), czyli dekoracyjne zakończenia rynien dachowych, zostały wykonane we wrocławskiej pracowni repuserskiej Rextorn Metalwork. Zasłynęła ona tym, że kilka lat temu stworzyła replikę smoczego jaja z popularnego serialu „Gra o Tron”, amerykańskiej sieci HBO. Tylko 18 artystów z całego świata otrzymało zamówienie od telewizyjnego giganta. – Wiemy, że na wieżyczkach znajdowały się rzy-

gacze, ale nie dysponowaliśmy oryginalnymi zdjęciami. Otrzymaliśmy projekt, który rozwinęliśmy jako wilki pod względem estetyki odpowiadające architekturze Wrocławia – tłumaczy Tomasz Grabarczyk z Rextorn Metalwork.

Jak podkreśla Krzysztof Świercz z Wrocławskich Inwestycji, rzygacze wykonano na podstawie koncepcji konserwatora zabytków.

Wilkowate gargulce były luźno inspirowane wiedźmińskim medalionem. – Byliśmy zafascynowani grami komputerowymi polskiej firmy CD Projekt RED – wyjaśnia Grabarczyk.

Rzygacze trafią na wieżyczki dopiero po ich renowacji. A do tego jeszcze długa droga. – Wymieniamy w strażnicach podłogi betonowe i stropy. Pojawi się dachówka w rustykalnym stylu, wymienimy drewniane okna,

które będą zielone. Wyjątkiem jest okno z baszty zachodniej, jest w dobrym stanie, wystarczy renowacja – dodaje Świercz. – Czekamy jeszcze na gąsiory dachowe, usuniemy papę z dachu i wyczyszczymy kamień. Sterczyny będą z nowego piaskowca – zapowiada.

Za te ostatnie prace odpowiadać będzie Zakład Obróbki Kamienia Naturalnego Głaz w Jeszkowicach pod Wrocławiem. To miejsce,

w którym przywrócono do życia 68 maszkaronów.

– Dobiegają końca prace konstrukcyjne i wkrótce drogowcy ułożą nawierzchnię. Pojawi się droga dla rowerów – zapowiada Świercz.

Koszt przebudowy trzech mostów Pomorskich to ok. 70 mln zł. Prace powinny zakończyć się do marca 2023 r.

Redakcja

Przybyło 5 tysięcy nowych miejsc w przedszkolach

Najnowsze przedszkole otwarto przy ul. Błotnej 18 na Wojnowie. W sumie w latach 2018-21 Wrocław zyskał 5223 nowe miejsca dla maluchów w 42 lokalizacjach. W kolejnych latach planowane jest utworzenie następnych 1800 w placówkach publicznych.

Do otwartego niedawno Przedszkola Publicznego Skauty VI przy ul. Błotnej 18 na Wojnowie może uczęszczać 108 dzieci, w wieku od 3 do 6 lat, w 5 grupach.

PP Skauty VI przy Błotnej

Dwukondygnacyjny budynek wyposażony jest w panele fotowoltaiczne. W środku powstały komfortowe sale, łazienki, szatnia oraz pomieszczenia administracyjne i gospodarcze. Na zewnątrz zaplanowano kolorowy plac zabaw.

– Chcąc zapewnić we Wrocławiu jak najwięcej miejsc w przedszkolach, staramy się także za-

chęcać podmioty zewnętrzne do budowania nowych placówek edukacyjnych. Mają one status placówek publicznych, co oznacza, że wrocławianie mogą z nich korzystać tak samo, jak z przedszkoli miejskich – podkreśla Marcin Miedziński, wicedyrektor Wydziału Przedszkoli i Szkół Podstawowych UMW. – Nabór do tych placówek prowadzony jest z wykorzystaniem elektronicznego systemu rekrutacji miasta Wrocław – dodaje.

Nowym kryterium, które obowiązywać będzie od najbliższej rekrutacji, jest posiadanie aktywnego statusu podatnika w programie Nasz Wrocław, który

zastąpi dotychczasowe oświadczenie rodzica o rozliczeniu PIT we Wrocławiu za rok poprzedzający rekrutację.

Za aktywowanie statusu podatnika w programie Nasz Wrocław uzyskać będzie można 50 pkt. Stanie się ono najważniejszym kryterium w rekrutacji.

Tysiąc w 8 lokalizacjach

W 2021 r. w ośmiu miejscach powstały placówki publiczne, utworzone przez prywatne podmioty, które zapewniły łącznie ponad 1000 nowych miejsc.

Redakcja

PP Skauty VI przy ul. Błotnej 18 na wrocławskim Wojnowie

Z miasta

Ferie za pasem – zaplanuj dziecku wypoczynek

W tym roku ferie zimowe na Dolnym Śląsku potrwać od 31 stycznia do 13 lutego. Jak co roku miasto przygotowało bogatą ofertę półkolonii i zajęć dla dzieci. Domy kultury, kluby osiedlowe, szkoły, ale także Hala Stulecia, Hydropolis czy centra sportowe – sprawdzamy, co przygotowały.

W trakcie ferii każdy z Młodzieżowych Domów Kultury (Śródmieście, Fabryczna, Krzyki, Centrum Kreatywności Talent i Centrum Edukacji Kulturalnej Dzieci i Młodzieży) przygotował ofertę warsztatów: artystycznych, muzycznych, teatralnych, wokalnych, naukowych, medialnych czy renowacji mebli, a także zajęcia sportowe. Szczegółowy program każdy z MDK-ów publikuje na swojej stronie internetowej. Wypoczynek organizują także szkoły. Które? Sprawdź na l.wroclaw.pl/ferie-szkoly.

Co w klubach

Tradycją ferii zimowych w Światowidzie są warsztaty wokalne, poprowadzi je Monika Wiśniowska-Basel, wokalistka formacji Girls of Fire. Zwieńczeniem zajęć będzie koncert uczestników. Drugą propozycją są zajęcia poświęcone projektowaniu i kreatywności oraz zwierzętom i byciu eko. Turnus kosztuje od 400 do 440 zł (20 proc. zniżki mają uczestnicy programu Nasz Wrocław). Informacje pod numerem 71 348 30 10 wew. 37.

Ferie w mieście też mogą być ciekawe, nawet jeśli nie będzie pogody, sprawdź ofertę instytucji

Centrum Kultury Agora zaprasza dzieci w wieku 7–10 lat do wspólnej podróży po Francji. Pięć dni wypełnią warsztaty plastyczne, kulinarne, taneczne, projekcja filmu, wizyta w muzeum, a uczestnicy zaprezentują efekty swojej pracy na zamykającym specjalnym pokazie mody. Koszt to 250 zł. Zapisy i informacja: nathalie.papric@ckagora.pl, 71 325 14 83 wew. 105.

Projekt artystyczny Feriada w Klubie Formaty to propozycja dla maluchów, które chcą odkryć w sobie małego artystę i przygotować przedstawienie. Podczas projektu uczestnicy tworzą

scenariusz, wejdą w rolę, zrobią stroje i rekwizyty, by ostatniego dnia wystawić wspaniały spektakl. Zgłoszenia pod numerem 71 789 33 20 wew. 1 lub mailowo a.blada@wkformaty.pl. Cena turnusu: 295 zł.

Na sportowo

Młodzieżowe Centrum Sportu Wrocław razem z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej po raz kolejny organizują półkolonie sportowe dla dzieci znajdujących się pod opieką MOPS. Podczas spotkań dzieci będą miały okazję spróbować swoich sił w różnorodnych dyscyplinach sportów.

Spartan natomiast przygotował na ferie półkolonie łyżwiarskie połączone z pływaniem lub tenisem oraz piłkarskie. Zapisać można dzieci od 6 r.ż. Ceny wahają się od 590 do 720 zł za turnus. Zajęcia odbywają się przy ulicach: Wejherowskiej, Spiskiej, Lubińskiej i Krajewskiego. Więcej na spartan.wroc.pl. Ofertę na ferie szykuje także wrocławski aquapark – szczególnie pojawią się wkrótce na stronie aquapark.wroc.pl.

Hydropolis

W tym roku odbędzie się też kolejna edycja półkolonii w Cen-

trum Edukacji Ekologicznej Hydropolis. Poruszone zostaną tematy archeologii, wulkanów, lasów, iluzji i filmu. Zajęcia tematyczne będą odbywały się m.in. w muzeum czy centrum filmowym. Zapisać można dzieci w wieku 6–11 lat. Cena: 650 zł. Szczegóły pod numerem 691 900 217.

Hala Stulecia

Hala Stulecia ma w pierwszym tygodniu ferii propozycję dla miłośników smoków, rycerzy, królów i zamków. W drugim znajdzie się coś dla fanów wojowniczych Wikingów i mroźnej Skandynawii. Półkolonie przeznaczone są dla dzieci od 6 do 13 lat. Koszt to 720 zł. Szczegółowe informacje na stronie halastulecia.pl.

– Na uczestników czekają nie tylko warsztaty, ale również zajęcia z goglami wirtualnej rzeczywistości, dzięki którym w kilka chwil można przenieść się na drugi koniec świata i zwiedzić ogromne zamki z ich tajemniczymi zakamarkami. Program naszych zajęć opieramy na zdobywaniu wiedzy poprzez wspólną zabawę, staramy się rozwijać kreatywność i pobudzać dziecięcą wyobraźnię – mówi Edyta Leszczyńska, kierownik zespołu ds. edukacji i turystyki Hali Stulecia.

W związku z nasilającą się pandemią warunki organizacji wypoczynku mogą ulec zmianie. O szczegóły należy pytać organizatorów.

Agata Zięba

Pomóż dzieciom z Ukrainy, które zostały bez taty

Pomóż dzieciom, których ojcowie zginęli w czasie wojny z Rosją i weź udział w akcji „Święta bez taty”. Zbierane są dary i pieniądze. Do 6 stycznia na Facebooku trwa internetowa aukcja, na której można wylicytować przedmioty przekazane przez znane osoby i wspomóc zbiórkę.

Akcję organizuje fundacja United Volunteers. Pierwsza odbyła się w 2014 r. Miała być jednorazową formą pomocy dla rodzin poległych na froncie żołnierzy. Nikt nie przypuszczał, że wojna dopiero się zacznie, a liczba osieroconych dzieci wzrosła do tysięcy.

Wojna na wschodzie Ukrainy trwa jednak nadal, od lat giną

w niej ludzie, a w bazie fundacji pojawiają się nowe nazwiska dzieci, które już nigdy nie zobaczą swojego taty.

Obecnie Rosja znowu zgromadziła wojska na granicy z Ukrainą, nawet do stu tysięcy żołnierzy. Armia może w każdej chwili napisać na terytorium naszego wschodniego sąsiada. W ogniu stanie wtedy prawdopodobnie

okręg Donbasu, terytorium pomiędzy Donbasem i Krymem oraz okolice Charkowa. To trzy możliwe kierunki agresywnych działań rosyjskiej strony.

W ramach akcji „Święta bez taty” zbierane są słodkie, nowe zabawki i pieniądze, wszystko

dzielone jest na imienne paczki podarunkowe i wręczone dzieciom osobiście na Boże Narodzenie, które na Ukrainie obchodzone jest 7.01.

Jednym z nieodłącznych elementów akcji jest internetowa aukcja charytatywna, na którą przedmio-

ty przekazują znani artyści, pisarze, sportowcy oraz firmy. Cały dochód z licytacji przeznaczony jest na zakup prezentów dla dzieci. Aukcja trwa do 6.01.2022 r. na Facebooku www.facebook.com/swietabezaty.

Michał Kurowicki

Rozmowa numeru

Wrocławska stacja polarna na Spitsbergenie ma 50 lat

– Przez stację przewinęli się wszyscy najważniejsi polscy badacze polarni – mówi dr hab. Mateusz Strzelecki, kierownik Stacji Badawczej Uniwersytetu Wrocławskiego im. Stanisława Baranowskiego na Spitsbergenie. O tym, czym zajmują się naukowcy w Baranówce opowiedział Tomaszowi Wysockiemu.

Mateusz Strzelecki chciałby, aby Baranówka była miejscem współpracy między uczelniami

Zacznijmy od tego, kiedy i dlaczego powstała Baranówka?

W latach 50. i 60. we Wrocławiu uformowała się poważna grupa polarna bazująca na doświadczeniach zebranych jeszcze podczas przedwojennych wypraw arktycznych. Pierwsze skrzypce w badaniach lodowców zaczął odgrywać Stanisław Baranowski. Młody uczyony miał wielkie ambicje i dobrą opinię u prof. Alfreda Jahna – wielkiego autorytetu naukowego.

Baranowski swoją uwagę skupił na badaniach lodowca Werenskioldda. To lodowiec dolinny z ciekawymi systemami jaskiń lodowcowych i zróżnicowaną rzeźbą. Jest doskonałym miejscem do badań, a także ekstremalnej speleologii lodowcowej (badania jaskiń – przyp. red.). Wrocławianie najpierw budowali obozowiska namiotowe, ale potrzebowali bezpiecznego i suchego miejsca jako bazy. Na przełomie lat 60. i 70. Baranowski wpadł na pomysł budowy małej stacji badawczej.

Jak wygląda to miejsce?

To niewielki 30-metrowy domek, tzw. hus, w stylu chatki traperskiej z przełomu XIX i XX w. Na Spitsbergenie mamy aż pięć polskich

stacji badawczych. Całoroczną, narodową stację w Hornsundzie i cztery uniwersyteckie: wrocławską oraz uniwersytetów w Toruniu, Poznaniu i Lublinie.

Baranówka stoi nad rzeką Brattegga. Powstała latem 1971 r. Baranowski z zespołem większość materiałów budowlanych musiał sprowadzić z Polski. Niektóre elementy można było przewieźć z wybrzeża motorem z przyczepką, a całą

resztę budowniczy przenieśli na własnych barkach. W przeciwieństwie do pozostałych stacji na Spitsbergenie – Baranówka nie leży na wybrzeżu, ale prawie 3 km od zatoki Hytte.

Stacja z czasem została rozbudowana – podniesiono dach, zwiększono kubaturę, co umożliwiło w miarę wygodny pobyt grupy 6–7

osób, chociaż w porywach spało tam nawet kilkanaście. Dobudowano saunę i łazienkę.

Jak przebiega tu dzień pracy?

Z Baranówki można korzystać w okresie letnim, który na Spitsbergenie trwa od połowy czerwca do połowy września, kiedy temperatury sięgają 7–8 st. Celsjusza, chociaż ostatnie lata przynosiły większe wartości na termometrach. Przeżycie tam zimą byłoby bardzo trudne, ale były już praktykowane wizyty wiosenne.

Optymalny wyjazd badawczy obejmuje zwykle grupę 5–6 osób. Korzystając z dnia polarnego, w terenie można pracować nawet kilkanaście godzin. Po powrocie z badań jemy gorący posiłek. O to dba osoba techniczna, która zajmuje się także bieżącymi naprawami i serwisem sprzętu. Oczywiście, wieczorem są rozmowy, śpiewy z gitarą lub lektura polarnych książek. Najlepsze są wieczory kiedy w ekipie są stare „polarne lisy” i przy rozgrzanej koczce wspominają dawnych kolegów.

W regulaminie stacji badawczej jest mowa o umiejętności posługiwania się bronią palną.

To konieczne na wypadek spotkania z niedźwiedziem polarnym. Niedźwiedzie co jakiś czas przychodzą do stacji. Obwąchują ją, sprawdzają, czy nie ma czegoś

do spróbowania. Każde wyjście z chatki, nawet do toalety, która jest na zewnątrz, wymaga zabrania z sobą broni. W każdej grupie, która wychodzi w teren, musi być osoba umiejąca posługiwać się sztucerem. Na całe szczęście w okolicy stacji nie było sytuacji, w której trzeba było strzelać do niedźwiedzia ostrą amunicją. Za to strzelało się na postrach, z rakietnic, broni hukowej. Sam kilkukrotnie musiałem w ten sposób odstraszyć niedźwiedzia.

Jakie znaczenie ma Baranówka z perspektywy naukowej?

Przez stację przewinęli się wszyscy najważniejsi polscy badacze polarni. Obecnie Baranówka nadal jest miejscem pracy doskonałych polskich naukowców.

Czym obecnie zajmują się naukowcy przyjeżdżający na stację?

Wskazałbym trzy kierunki badań. To szeroko pojęte badania środowiskowe doliny Brattegga z systemem jezior polodowcowych. Drugi to przedpole lodowca Werenskioldda. Trzeci obszar to analiza procesów związanych z obecnością zmarzliny.

Stacja jest otwarta na współpracę z naukowcami spoza Wrocławia.

Często udostępniamy ją specjalistom z Uniwersytetu Śląskiego. Służy też grupom speleologów z Czech, pojawiają się partnerzy z Norwegii, Wielkiej Brytanii, Niemiec.

Jakie są plany na kolejne 50 lat Baranówki?

Chciałbym, aby stacja stała się platformą naukową dla naszej nowej inicjatywy badawczej, czyli Programu Badań Regionów zimnych im. Alfreda Jahna. Wspólnie z kierownikami innych stacji planujemy powołanie unii polskich stacji uniwersyteckich na Spitsbergenie. Chciałbym też, żeby Baranówka była katalizatorem współpracy między uczelniami. Marzy mi się, aby wrócili tu młodzi naukowcy. Pobyt w Arktyce to nie tylko szansa na realizację naukowych marzeń, ale też przestrzeń i czas do formowania charakteru. W takich miejscach jak Arktyka, gdzie widać dzikość i potęgę natury, można zastanowić się nad sensem życia, człowieczeństwa. To sprawia, że takie wyjazdy mają także wymiar duchowy. A pięknych umysłów i silnych charakterów potrzebuje nie tylko nasza uczelnia, ale i cała Polska.

Rozmawiał Tomasz Wysocki

Wielkie inwestycje ro

Mijający rok nie był łatwy dla polskich miast, mimo to we Wrocławiu udało się zrealizować i rozpocząć wiele ważnych projektów. Mowa zarówno o dużych inwestycjach drogowych, jak i mniejszych remontach podwórek czy kamienic, które są ważne dla mieszkańców. Miasto jednak nie spoczywa na laurach i już planuje kolejne zadania.

Blisko 4 tys. wymienionych kopciuchów, prawie 1400 dodatkowych miejsc w przedszkolach, setki tysięcy nowych krzewów i pnączy, 80 mln zł przeznaczonych na TORYwolucję i wreszcie 246 mln zł na infrastrukturę drogową – to tylko niektóre z działań zrealizowanych w ostatnich 12 miesiącach w stolicy Dolnego Śląska. Wraz z nowym rokiem miasto podsumowuje stary i podejmuje kolejne wyzwania.

Wrocław bez smogu

W 2021 r. Wrocław zanotował rekordowe zainteresowanie wymianą kopciuchów w programie Zmień Piec. Do sieci podłączono ponad 100 budynków. W ramach programu KAWKA Plus mieszkańcy zgłoszyli ok. 2,8 tys. wniosków o wymianę starych pieców na nowe, ekologiczne. W sumie rozpoczęto wymianę ponad 5 tys. kopciuchów.

– Mówimy o stuprocentowym wzroście realizowanych wniosków w stosunku do ubiegłego roku. Mieszkańcy coraz chętniej wymieniają piece, na co wpływ mają zarówno „uciekający” czas najwyższych dopłat, ale również dobry przykład i wzorce sąsiadów, znajomych czy członków rodziny. Poza tym takie zainteresowanie programem świadczy o tym, że spełnia on

Wrocław bez smogu

80 mln zł
na program
Zmień Piec

ponad 100
kamienic miejskich
podłączonych
do sieci ciepłowniczej

ponad 5 tys.
rozpoczętych
wymian kopciuchów

ponad 2,8 tys.
wniosków w ramach
KAWKA Plus

oczekiwania naszych mieszkańców – podkreśla Małgorzata Demianowicz, dyrektor Wydziału Środowiska i Rolnictwa UMW.

Za te działania Wrocław został wyróżniony, zdobywając pierwsze miejsce w konkursie Polityka Insight, Ranking Elektromobilnych Miast, w kategorii Czyste Powietrze. Doceniona została kampania Zmień Piec oraz ogromne wydatki na likwidację nieekologicznych źródeł ogrzewania i edukację mieszkańców.

Więcej zieleni

Działania proekologiczne to nie tylko dbanie o czyste powietrze, ale także o zieleni. Przykładowo, w ostatnim roku w mieście pojawiło się 9 ha nowych terenów zielonych, co można porównać do powierzchni wrocławskiego parku Tarnogajskiego. Zasadzono też 140 tys. krzewów i pnączy oraz ponad 4 tys. drzew. Pojawiło się także 37 placów zabaw, siłowni plenerowych czy boisk.

– Tworzymy kolejne zielone miejsca na mapie Wrocławia. Tylko w tym roku oddaliśmy do użytku 15 parków i zieleńców. Dodatkowo, podjęliśmy decyzję o planistycznym zabezpieczeniu kolejnych terenów zieleni o łącznej powierzchni ponad 22 ha. To odpowiedź na jedno z największych wyzwań, przed którym stoi nie tylko Wrocław, ale wszystkie duże miasta – minimalizowanie zjawiska miejskiej wyspy ciepła – tłumaczy Katarzyna Szymczak-Pomianow-

ska, dyrektor Departamentu Zrównoważonego Rozwoju UMW.

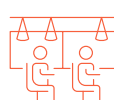
Metamorfozy podwórek i kamienic

W sumie na remonty podwórek w latach 2021–2024 miasto przeznaczy 60 mln zł. – Rozpoczęliśmy realizację Programu Kompleksowej Modernizacji Podwórek Komunalnych. Łącznie 35 podwórek zyska nową jakość i nowe funkcje, na czym nam bardzo zależało. Tylko w bezpośrednim ich sąsiedztwie mieszka ok. 24 tys. osób – mówi Rafał Guzowski, dyrektor Zarządu Zasobu Komunalnego we Wrocławiu.

Transport priorytetem

Wrocław dąży do tego, by komunikacja zbiorowa była dla mieszkańców oraz osób odwiedzających miasto najatrakcyjniejszym środkiem transportu i realną alternatywą dla samochodów. Stąd rekordowa liczba inwestycji drogowych, nakładów na modernizację infrastruktury tramwajowej czy odnawianie taboru MPK. Największą część modernizacji infra-

Komunikacja zbiorowa

140 mln
pasażerów komunikacji
zbiorowej

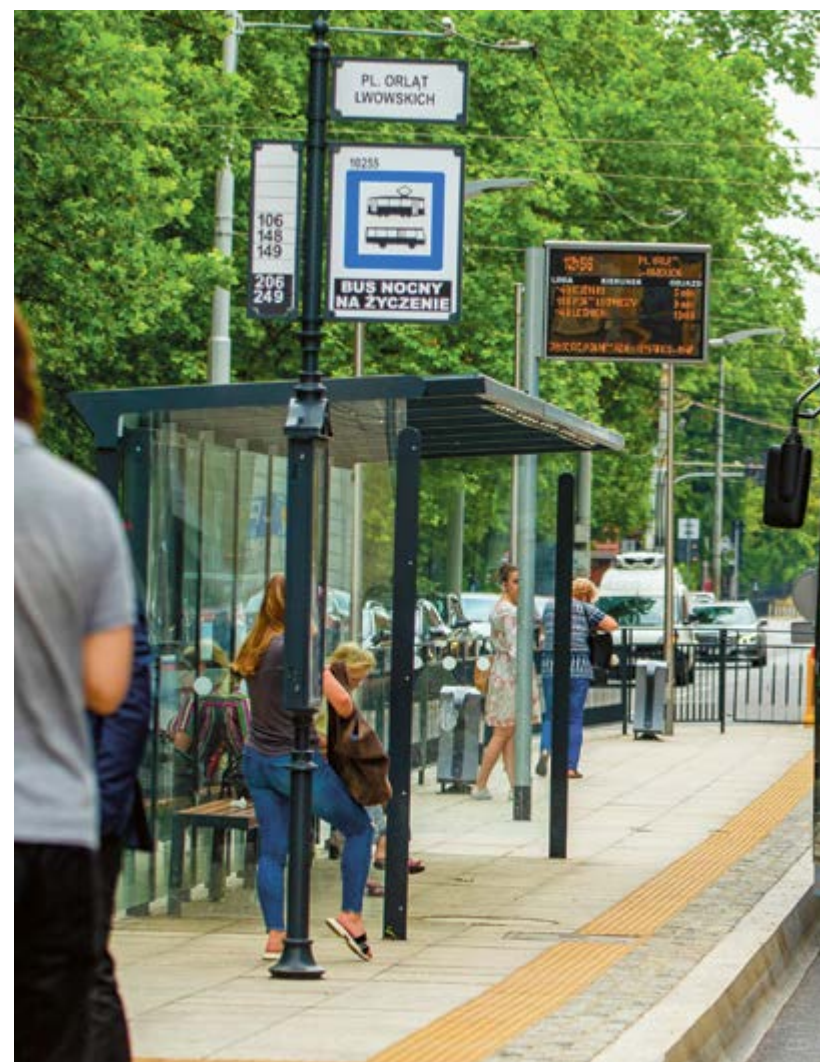
86
zakontraktowanych
nowych tramwajów

29
zmodernizowanych
tramwajów

10
nowych linii
podmiejskich

Trasa Autobusowo-Tramwajowa, która będzie miała 7 km, połączy pl. Orląt Lwowskich do ul. Śrub

struktury tramwajowej to trwająca od dwóch lat TORYwolucja. W 2020 r. zrealizowano 10 zadań, w 2021 r. ukończono już 20 projektów.

Zeszlazoroczne inwestycje to także wymiana zwrotnic. W ramach programu Zwrotnica Plus oraz bieżących inwestycji udało wymienić się ich 70. Nowe podgrzewane zwrotnice mają zapewnić poprawę bezpieczeństwa oraz komfort podróży. Remontowany i rozbudowywany jest także tabor. To dostawa pierwszych z 46 Moderusów Gamma 2, podpisa-

nie umowy z PESĄ Bydgoszcz na dostawę 40 kolejnych tramwajów czy ogłoszenie przetargu na do-

Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 5 pr

stawę 11 autobusów elektrycznych i kapitalny remont 29 tramwajów Škoda. Dzięki 200 nowym autobusom Wrocław ma jedną z najmłodszych flot autobusowych w Polsce.

WROśnij we Wrocław, 11.2021

ku 2021 we Wrocławiu

Orląt Lwowskich z Nowym Dworem (pętla przy ul. Rogowskiej) do 2023 r. 26 czerwca 2021 r. tramwaje
owej, a 19 października 2021 r. na nowy wiadukt na wysokości ul. Wagonowej wjechał pierwszy samochód

– Nie zapominajmy też, że nowe torowiska i część wyremontowanych powstają za sprawą Wro-

przy ul. Osobowickiej po rozbudowie

rocławskich Inwestycji. Mowa tu o Trasie Autobusowo-Tramwajowej (TAT), tramwaju na Popowice czy remoncie torowiska na ul. Krakowskiej – podkreśla Elżbieta Urbanek, dyrektor Departamentu

Infrastruktury i Transportu UMW. – Poza tym w mieście przybyło 11 km przebudowanych i wyremontowanych dróg, prawie tyle samo chodników. Udostępniono też ponad 30 km nowych tras rowerzystom. Dwa miliony wypożyczeń Wrocławskiego Roweru Miejskiego dowodzą słuszności tych inwestycji – zauważa.

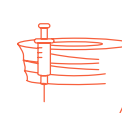
Inwestycja w pokolenia

W minionym roku na oświatę wydano blisko 1,8 mld zł. Otwarto m.in. 10 publicznych przedszkoli, co oznacza, że w ostatnich 12

miesiącach przybyło blisko 1400 miejsc dla najmłodszych. To był też rok, w którym zakończono rozbudowę ZSP nr 5 przy ul. Osobowickiej (22 mln zł) oraz SP nr 99 przy ul. Głębczyckiej (15 mln zł). Oddane zostało także do użytku nowoczesne przedszkole dla 200 dzieci przy ul. Dębickiej (9 mln zł). Poza tym, wiele oświatowych inwestycji rozpoczętych w 2021 r. będzie kontynuowanych w kolejnych miesiącach.

– Wydatki na oświatę stanowią lwią część budżetu Wrocławia. To ważne inwestycje, które z pew-

Wrocław w pandemii

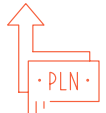
130 tys.
szczepień na
Tarczyński Arenie

13,5 tys.
szczepień
w SZCZECIObusie

26 mln zł
na wsparcie dla
szpitali, mieszkańców,
służb i oświaty

8 mln zł
na pomoc dla
przedsiębiorców

nością w przyszłości zaprocentują – zaznacza Jarosław Delewski, dyrektor Departamentu Edukacji UMW. – Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom rodziców, w 2021 r. znacząco zwiększyliśmy liczbę miejsc w szkołach i przedszkolach, a także wyremontowaliśmy i rozbudowaliśmy już istniejące placówki, by zapewnić młodym wrocławianom jak najlepsze warunki do nauki. Pod tym względem rok 2021 był wyjątkowo owocny i pracowity – dodaje.

Walka z COVID-19

Nie zapomnijmy też, że mijający rok to rok walki z COVID-19, która kosztowała miasto 26 mln zł. Pieniądze te wsparły szpitale, placówki oświatowe, straże pożarną i miejską oraz mieszkańców. Wrocław znalazł się też w zaszczytnym gronie najlepiej zaszczepionych gmin w Polsce – w pełni zaszczepionych jest 70 proc. mieszkańców.

Redakcja

W 2021 roku we Wrocławiu powstało 37 nowych placów zabaw

Mądry Wrocław

ok. **1,8 mld zł**
wydanych na
oświatę

ok. **80 mln zł**
na prace budowlane
w szkołach
i przedszkolach

160
remontów
w szkołach
i przedszkolach

1390
nowych miejsc
w przedszkolach

Nasze osiedla

Noworoczny spacer w Leśnicy

Oprócz klasycznego kijekowania będą również ćwiczenia wzmacniające całe ciało i doskonalące prawidłową technikę nordic walking. To wszystko w ramach noworocznego spaceru z Wrocławskim Stowarzyszeniem Nordic Walking. Zajęcia zaplanowano na 11.01 (wtorek), start o godz. 18 spod Centrum Kultury Zamek w Leśnicy, pl. Świętojański 1. Wypożyczenie kijków jest bezpłatne. Zapisy w recepcji, wstęp wolny.

Trzy kanały na Trzech Króli

Już ostatnie, ale wciąż gorące Silent Disco w tym sezonie zimowym. Impreza rozpocznie się 5 stycznia (środa) o godz. 20 na Nocnym Targu Tęczowa. Organizatorzy zapewniają trzy różnorodne kanały muzyczne. Każdy ma swój kolor. Zabawa odbędzie się w ogrzewanym namiocie i przy płonących ogniskach. Każdy uczestnik przy wejściu otrzyma bezprzewodowe słuchawki. Ich wypożyczenie kosztuje 20 zł (płatność tylko gotówką). Ważne, żeby mieć ze sobą jakikolwiek dokument tożsamości.

Warsztaty u Pana Tadeusza

Muzeum Pana Tadeusza (Rynek 6) zaprasza na sobotnie warsztaty rodzinne. Zajęcia odbywają się w czterech cyklach tematycznych, skierowane są do różnych grup wiekowych. Organizatorzy zachęcają do wspólnego poznawania ekspozycji, a także tworzenia niezwykłych prac plastycznych. W styczniu 2022 r. warsztaty odbędą się w formule online. Spotkania co sobotę (8-29.01) w godz. 12-14. Zajęcia dla dzieci w wieku 6-12 lat (wraz z dorosłym opiekunem). Udział jest bezpłatny. Zapisz się można poprzez formularz dostępny na stronie muzeum.l.wroclaw.pl/warsztaty-rodzinne.

SZCZEPIN

Drewniane serce Szczepina dla każdego

To nowe miejsce na mapie Wrocławia będzie nie lada gratką dla rodzin z dziećmi. Właśnie zakończył się drugi etap zagospodarowania skweru św. Damiana de Vouster na Szczepinie.

Teren między ulicami Inowrocławską, Zachodnią i Młodych Techników już przyciąga okolicznych mieszkańców. Miejsce zmieniło się dzięki osobom skupionym wokół Stowarzyszenia Serce Szczepina, które udowodniły, że warto zmieniać swoje osiedle. Projekt otrzymał dofinansowanie w ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego 2019.

Skwer św. Damiana de Vouster jest miejscem imprez osiedlowych, a teraz stał się też centrum rekreacyjnym. A wszystko za sprawą budowy placu zabaw, który został wyposażony w drewniane elementy, m.in. kryjówkę czarodzieja, wiejski sklepik, oazę piaskową czy huśtawkę. Oprócz tego powsta-

Skwer św. Damiana de Vouster wzbogacił się o plac zabaw dzięki zaangażowaniu mieszkańców

ły też ławki, kosze i ogrodzenie. Koszt zagospodarowania terenu to blisko 600 tys. zł.

Przypomnijmy, że Szczepin to osiedle w centrum Wrocławia między Kępą Mieszczańską, Starym Miastem a Popowicami. W średniowieczu była to wieś ry-

backa, którą w 1808 r. przyłączono do Wrocławia. Pierwsze ulice wybudowano tu w 1825 r. Przed II wojną światową był już gęsto zabudowaną czynszowymi kamienicami dzielnicą z górującym katolickim kościołem św. Mikołaja i ewangelickim św. Pawła. W latach 30. XX w. w okolicy ul. Słu-

bickiej rozbudowano go o modernistyczne osiedle Westend. Po 1945 r., na zgłiszczach niemieckiego Tschepina, od lat 60. XX w. powstało późnomodernistyczne osiedle Szczepin. Jego gł. projektantem był Witold Jerzy Molicki.

Paulina Czarnota

PLAC GRUNWALDZKI

Zielony plac Grunwaldzki OD NOWA

Klimat się zmienia, a w ślad za tym powinny zmieniać się nasze osiedla – stawać się zdrowymi i przyjaznymi mieszkańcom przestrzeniami. Tak twierdzi Fundacja Ładne Historie, która chce poprawić jakość życia na osiedlu Plac Grunwaldzki.

„Pracownia obywatelska – Zielony Plac Grunwaldzki OD NOWA” to dwuletni projekt, który realizuje Fundacja Ładne Historie na wrocławskim osiedlu Plac Grunwaldzki. Polega on na zmapowaniu osiedla pod kątem wyzwań, jakie niosą za sobą zmiany klimatu i zdiagnozowaniu potrzeb osób, które mieszkają, uczą się lub pracują w tym rejonie Wrocławia.

– Wspólnie z zespołem badaczy chcemy poznać osiedle OD NOWA i stworzyć propozycje realnych rozwiązań w obszarach związanych z transportem publicznym, zielenią w mieście, rzeką i wodną infrastrukturą miejską oraz stworzeniem przestrzeni dla uprawy żywności na terenie osiedla, by podnieść tu jakość życia – zaznacza Krzysztof Bielaszka z Fundacji Ład-

ne Historie. Organizatorzy zapraszają do uczestnictwa w projekcie studentów związanych z projektowaniem, historią sztuki, ochroną środowiska i zielenią w mieście, architekturą, kulturoznawstwem i naukami społecznymi.

Aby zgłosić chęć udziału w projekcie, należy wysłać mejla na adres: krzysztof.bielaszka@ladnehistorie.pl, w temacie wiadomości wpisując „Zielony Plac Grunwaldzki”. Zgłoszenia przyjmowane są do 15 i 30.01.2022 r. Więcej na stronie placgrunwaldzki.com/zielony-plac-grunwaldzki-od-nowa-nabor-do-grupy-roboczej. Projekt realizowany jest w ramach programu Aktywni Obywatele – Fundusz Regionalny ze środków EOG.

Paulina Czarnota

Dzięki projektowi powstaną propozycje rozwoju dla osiedla

Odwiedź Dolny Śląsk

ZŁOTORYJA

Polskie El Dorado w Krainie Wygasłych Wulkanów

Najstarsze w Polsce miasto, położone w sercu gór i Pogórza Kaczawskiego, przyciąga turystów barwną przeszłością, zabytkami i przede wszystkim „złotą legendą”, która przetrwała do dziś. W 2022 roku Złotoryja po raz trzeci będzie gospodarzem Mistrzostw Świata w Płukaniu Złota.

Złoto w nazwie miasteczka było bez względu na to, w granicach jakiego państwa leżało (Aurum, Aureus Mons, Goldberg). Prawdziwa gorączka złota panowała tu od XII do początków XIV w. Później bezskutecznie próbowano reaktywować wydobywanie cennego kruszcu, ale do najlepszych lat już nie było powrotu.

„Złota legenda”

Mimo upływu czasu „złota legenda” przetrwała do dziś i przyciąga turystów oraz poszukiwaczy złota. W latach 70. i 80. organizowano wydarzenia nawiązujące do tradycji płukania złota, a 30 lat temu Polskie Bractwo Kopaczy Złota po raz pierwszy zorganizowało Otwarte Mistrzostwa Polski w Płukaniu Złota. Impreza rozstawiła miasteczko w Polsce i za granicą. Wskreszone tradycje związane z poszukiwaniem złota cieszą się ogromnym zainteresowaniem przyjezdnych. W 2022 r. Złotoryja po raz trzeci będzie gospodarzem Mistrzostw Świata w Płukaniu Złota.

Zainteresowani pogłębieniem wiedzy o górniczej przeszłości miasteczka powinni odwiedzić Muzeum Złota, gdzie prezentowana jest wspaniała kolekcja agatów oraz wystawa poświęcona wydobywaniu i historii złota. Ciekawa jest także podziemna trasa turystyczna utworzona w Kopalni Złota „Aurelia” u podnóża Góry Mikołaja.

Najstarsze miasto w Polsce

Złotoryja to najstarsze miasto w Polsce pod względem prawnym. Prawa miejskie, magdeburskie,

#odwiedź
DOLNY
ŚLĄSK

SYLWIA DUDEK-KOKOT (1), ANDRZEJ CUKROWSKI (1)

nadał jej w 1211 r. książę Henryk Brodaty. Przez wieki powstało tu wiele interesujących budowli, które przetrwały do dzisiaj. Ozdobą Starego Miasta jest nietypowy, wydłużony Rynek. Na otoczonym kolorowymi kamienicami centralnym placu znajdują się fontanny postawione w miejscu dawnych studni miejskich. Fontanna Górników upamiętnia złotoryjskich kopaczy złota w bitwie pod Legnicą w 1241 r. Warto zobaczyć też fontannę Delfina ufundowaną w 1604 r. przez burmistrza Złotoryi Johana Feige. Punktem obowiązkowym podczas wizyty w Złotoryi jest spacer po Starym Mieście. Pełno tu zaułków i uliczek, a miłośnicy historii docenią zachowany średniowieczny układ architektoniczny. Do obejrzenia są fragmenty murów

Złotoryja, która słynie z tradycji wydobywania i płukania złota, otrzymała prawa miejskie w 1211 r.

obronnych i XV-wieczna Baszta Kowalska, która pełni funkcję punktu widokowego.

Prawdziwą perłą wśród złotoryjskich zabytków jest XIII-wieczny kościół Narodzenia Najświętszej Marii Panny. W świątyni zachowała się ambona, ołtarz główny oraz wewnętrzna studnia. Turystom udostępniana jest 67-metrowa wieża kościelna, w której jest m.in. loch joannitów oraz replika pulpitu z biblioteki łańcuchowej. To także doskonały punkt widokowy, z którego rozpościera się widok na panoramę okolic Złotoryi. Pozostałością średniowiecznego systemu prawa są udostępnione do zwiedzania fundamenty największej szubienicy na Dolnym Śląsku.

Wspólne wigilie

W złotoryjskim kalendarzu kulturowa jest tradycja wspólnych wigilii na Rynku z udziałem

mieszkańców. Jej początki sięgają roku 1553 i związane są z „czarną zarazą” – chorobą, która spowodowała śmierć prawie wszystkich mieszkańców miasta. Według legendy, ocalało tylko siedmiu mieszczan, którzy w noc wigilijną spotkali się na Rynku, by wspólnie śpiewać religijne pieśni.

O d t a m t e j pory wigilie, w których uczestniczyli wszyscy mieszkańcy miasta, bez względu na wyznanie czy stan społeczny, stały się tradycją. Po wojnie pierwsza miejska wigilia odbyła się w 1998 r. To wydarzenie jest pomostem łączącym tradycje przedwojennych miesz-

kańców Złotoryi z tradycjami powojennej napływowej ludności.

Na rowerze między wulkanami

Położenie Złotoryi pośród wygasłych wulkanów i nieskażona przyroda zachęcają do aktywności fizycznej. Pagórkowate tereny idealnie nadają się do uprawiania turystyki pieszej i rowerowej. Dla amatorów tego rodzaju relaksu przygotowano sieć szlaków turystycznych, tras rowerowych i ścieżek. Unikalne walory przyrodnicze i geologiczne były pretekstem do utworzenia Geoparku Kraina Wygasłych Wulkanów oraz starań o objęcie go patronatem UNESCO.

Jak dojadę?

Z Wrocławia do Złotoryi jest ok. 90 km, samochodem dojedziemy w 75 min. Najlepiej wybrać trasę A4 w kierunku Zgorzelca, a następnie zjechać na drogę nr 364.

Robert Pawłowski,
burmistrz Złotoryi

Złotoryja to jedno z najpiękniejszych miast Dolnego Śląska, położone u wrót Sudetów. Odrestaurowana renesansowa starówka, średniowieczne mury obronne, fundamenty największej na Dolnym Śląsku szubienicy, Muzeum Złota czy Kopalnia Złota Aurelia to tylko jedne z wielu atrakcji naszego miasta. Stąd też niedaleko do przepięknych szlaków turystycznych, zamków, pałaców i atrakcji geologicznych,

których symbolem są Wilcza Góra oraz Ostrzyca, czyli „dolnośląska Fudżijama”. Stąd też niedaleko do sieci singletracków – raj dla rowerzystów. A po pełnym wrażeń dniu spędzonym w Złotoryi i jej okolicach zapraszamy do jednej z licznych restauracji oferujących pyszne jedło na bazie produktów lokalnych lub do jednej z winnic oferujących znakomite rodzime wina.

Unia Metropolii Polskich

Praca dla robotów, a woda jak złoto – życie w 2050

Miasta Unii Metropolii Polskich to miasta przyszłości. W 2050 r. świat będzie wyglądał zupełnie inaczej niż obecnie, więc należy przygotować się do nadchodzących zmian.

– Społeczeństwa na całym świecie stoją przed ogromnymi wyzwaniami, takimi jak: zmiany klimatu, wymagająca szybkiego ograniczenia emisja dwutlenku węgla, ochrona zasobów naturalnych czy postępująca w szybkim tempie urbanizacja – czytamy w raporcie „Polskie miasta przyszłości 2050”, opracowanym przez grupę Saint-Gobain w Polsce przy współpracy z Polskim Towarzystwem Studiów nad Przyszłością.

Katowicki spodek to symbol rozwijającego się miasta. To tutaj organizowane są ważne wydarzenia krajowe i międzynarodowe

Scenariusze jak z filmów SF

Autorzy raportu przedstawiają kilka możliwości rozwoju dla miast przyszłości, które muszą się dostosować do zmieniających się warunków – globalnego ocieplenia, jeszcze większej urbanizacji czy życia w domu z dala od rodziny i przyjaciół, co jeszcze niedawno wydawało się niemożliwe. Aż do wybuchu pandemii COVID-19.

Przygotowane scenariusze zakładają, że będziemy mieli więcej wolnego czasu, bo niezwykle wydajne będą roboty. Do tego wyjątkiem będzie praca stacjonarna, więc biurowce zostaną przebudowane

na mieszkania. Wpływy z PIT-u staną się promilem w budżecie miast. Głównym źródłem pieniędzy w miejskiej kasie będą subwencje z budżetu państwa. Ich wysokość będzie zależna od liczby ludności.

„Roboty i algorytmy są tańsze niż my, ludzie, i już w połowie lat 40. XXI w. cywilizacja europejska osiągnęła punkt, w którym praca stała się luksusem, a nie normą życia w społeczeństwie. Tylko nieliczna grupa około 20 proc. ludzi w wieku produkcyjnym wciąż pracuje” – czytamy w raporcie podkreślającym, że epidemie to będzie codzienność.

Inną możliwością – wg drugiego scenariusza rozwoju – jest

udana zielona transformacja miast, lecz pracy będzie aż zbyt dużo, za to za mało czasu dla siebie. Miasta rozrosną się na potęgę, bo zamieszka w nich 80 proc. ludności.

Ostatni scenariusz zakłada, że nie uda się ograniczyć globalnego ocieplenia i życie w aglomeracjach stanie się nie do zniesienia. Rosnące koszty adaptacji do zmian klimatu spowodują, że reglamentuje się nawet wodę. Dlatego kto może, wyprowadza się na wieś.

Najlepsza Warszawa

Stolica kraju będzie najlepszym miastem do życia w przyszłości – wynika z raportu Polskich Miast Przyszłości 2050.

Co będzie kluczem do funkcjonowania miast? Jakość warunków pracy (możliwości biurowe), mieszkanie (nowe osiedla mieszkalne), infrastruktura miejska związana ze spędzaniem wolnego czasu oraz transport. Najlepszym miastem przyszłości jest Warszawa przed Wrocławiem, Katowicami, ex aequo Poznaniem i Gdańskiem, Łodzią i Krakowem.

Warszawa, zdaniem autorów rankingu, w 2050 r. zagra w li-

dze europejskiej. Skala inwestycji w nieruchomości komercyjne, w tym biurowce, centra handlowe i hotele jest tu największa. Stolica będzie niedościgniona w transporcie dzięki inwestycjom w zero-emisyjne pojazdy.

Największą zaletą Wrocławia będzie zrównoważony rozwój. Natomiast Katowice, pomimo mniejszej liczby mieszkańców, zaoferują bardzo dobre warunki biurowe, mieszkalne i wachlarz propozycji spędzenia czasu wolnego.

20 proc.

ludzi pracuje – tak będzie wg scenariusza nr 1 w 2050

Gdańsk to ewenement, jeśli chodzi o certyfikowaną powierzchnię mieszkalną, co oznacza inwestowanie w ekologiczne budynki. Certyfikaty ekologiczne związane będą np. z wdrożeniem efektywnej gospodarki wodnej, zarządzaniem odpadami. Normą w nowym budownictwie będzie energooszczędne oświetlenie, chłodzenie pomieszczeń poprzez wykorzystanie powietrza z ze-

wnątrz. Stolica województwa pomorskiego to uczestnik europejskiej inicjatywy Ruggedised, finansowanej z programu Horyzont 2020, której celem jest tworzenie miast przyszłości. Należą do niej również Parma, Brno czy Glasgow.

Poznań zawdzięcza miejsce w środku rankingu głównie polityce transportowej miasta. Mowa o aplikacji Smart City Poznań, która pozwala na monitorowanie ruchu drogowego, informuje też o natężeniu ruchu. Jest ona rozszerzona o możliwość zgłaszania wykroczeń i promocję inicjatyw kulturalnych.

Łódź inwestuje w transformację biurową czy środowisko, co powinno przynieść korzyści w przyszłości. Ma w swojej urzędowej flocie auta elektryczne. Podobnie jest w Krakowie, którego polityka walki ze smogiem przynosi efekty i może być dobrym przykładem dla innych miast. Dlaczego? Bo to neutralność klimatyczna i bycie „smart” są największymi wyzwaniami stojącymi przed największymi miastami w kraju.

Piotr Bera

Poznań, Stary Browar – teraz centrum biznesowo-rozrywkowe

Unia Metropolii Polskich

Warszawa miastem jednego kwadransa i trzech minut

O tym, jak będą wyglądały w przyszłości polskie metropolie, jakie stoją przed nimi wyzwania, kto będzie w nich mieszkał i jakimi środkami lokomocji będzie się poruszał – z Rafałem Trzaskowskim, prezydentem Warszawy, przewodniczącym rady Unii Metropolii Polskich, rozmawia Piotr Bera.

Dr nauk humanistycznych Rafał Trzaskowski jest politologiem, wykładowcą akademickim, specjalistą ds. europejskich. Prezydentem Warszawy został w 2018 roku

Jaka będzie Warszawa 2050 roku?
Piękna! Pozostanie otwartym, przyjaznym i zielonym miastem, w którym można znaleźć ciekawą pracę i wypocząć. Będzie dawała szeroki dostęp do kultury i sportu. Ale musi też odpowiadać na zmiany społeczne. Będzie więc jeszcze bardziej zróżnicowana pod względem narodowościowym i religijnym.

W jakim kierunku powinny zmierzać miasta?

Trzeba pogodzić dwie sprzeczności. Z jednej strony trzeba zapobiegać zjawisku niekontrolowanego rozlewania się, czyli budowy osiedli na granicy miasta, w szczerym polu, bez żadnej infrastruktury. Tam brakowałoby szkół, oferty kulturalnej czy transportu publicznego. Takie miasta są droższe w utrzymaniu i mniej skuteczne w dostarczaniu usług. Jednak zagęszczanie miasta musi zawsze uwzględniać dobro mieszkańca. Między domami musi być zieleń, trzeba ograniczać hałas, zadbać o jakość powietrza. W przeciwnym razie, wiele osób będzie szukać swoich „oaz” na granicy lub poza gra-

nicami miasta, napędzając jego rozlewanie się.

Warszawa będzie tzw. miastem 5-minutowym, gdzie sprawunki można załatwić 5 minut od domu?

Staramy się realizować ideę „miasta 15-minutowego”. Żłobek, szkoła, przychodnia, miejsce pracy powinny być najbliżej miejsca zamieszkania. Nie zawsze jest to możliwe, bo miasto to żywa tkanka. Ale ta idea daje komfort życia i sprzyja budowaniu lokalnych wspólnot.

Jednocześnie chcemy, żeby wiele rzeczy dało się załatwić w 3 minuty i bez wychodzenia z domu. Od lat trwa cyfrowa transformacja Warszawy, dążymy do tego, by np. zakup biletu komunikacyjnego, rezerwacja wizyty w urzędzie – były dostępne w zintegrowanej aplikacji Warszawa19115.

W przyszłości mieszkańcy będą bardziej związani z osiedlami niż z miastem, w którym żyją?

Miasto ma swoją istotną rolę nie tylko w planowaniu, ale i w spinianiu lokalnych wspólnot w jedną. Jak? Organizując życie kultu-

ralne, sportowe czy dając miejsce na spędzanie wolnego czasu. Centrum miasta to współczesna agora: tu mieszkańcy spotykają się i rozmawiają. Dlatego budujemy Nowe Centrum Warszawy. Zamieniamy betonowe place w zieloną, wygodną dla wszystkich przestrzeń. Tutaj mieszkańcy nie tylko będą pracować, ale również odpoczywać.

W zielonym mieście żyje się po prostu lepiej.

Jak będzie wyglądać transport miejski do 2050 roku?

Będzie oparty na zeroemisyjności. Do pojazdów elektrycznych dołączą wodorowe. Nie będzie autobusów z silnikami diesla. Dziś Warszawa ma 162 autobusy elektryczne, co daje jej trzecie miejsce w Europie po Moskwie i Londynie. Podstawą komunikacji będzie transport szynowy: metro, tramwaje, kolej metropolitalna.

Czy wjedziemy autami spaliny do centrów miast?

Jeżeli panujący na całym świecie trend się utrzyma, liczba aut spalinowych będzie spadać, a do-

stępność samochodów zeroemisyjnych zwiększać się. Już teraz ogranicza się ruch pojazdów, które trują mieszkańców spalini. Ale w roku 2050 zapewne nie będzie ich już wiele, jeżeli w ogóle będą wykorzystywane na co dzień przez mieszkańców. Problem sam zniknie. To realny scenariusz.

Ile linii metra będzie w stolicy?

Oby jak najwięcej. Rozbudujemy drugą i przygotowujemy budowę trzeciej. Jednocześnie pracujemy nad docelowym układem metra, tworząc Studium Rozwoju Warszawy do 2050. Największym wyzwaniem jest znalezienie finansowania dla tego typu projektów.

A czy osiągnięcie neutralności klimatycznej w niecałe 30 lat jest realne?

Tak. Tworzymy projekt Zielonej Wizji Warszawy (Green City Action Plan). Jest to dokument określający listę działań niezbędnych do tego, aby szybko zredukować emisję gazów cieplarnianych zarówno w perspektywie krótkoterminowej, jak i długo-

terminowej. Chodzi o bardziej zdecydowane przechodzenie miasta na zieloną energię. Nie zapominamy też o gospodarce odpadami, oświetleniu ulic czy transporcie. Wiele działań już prowadzimy: wymianę taboru, walkę z kopcuchami, budowę ekologicznego zakładu utylizacji odpadów. Niestety, nie wszystko zależy od miast – np. elektrociepłownie są w rękach spółek Skarbu Państwa, a to one wytwarzają w Warszawie najwięcej emisji. Dlatego tak ważna jest polityka rządu w tym zakresie.

Jakie jest największe wyzwanie dla Warszawy i innych wielkich miast na kolejne trzy dekady?

Zmiany klimatyczne. Od tego, czy i w jakim stopniu je powstrzymamy, zależeć będzie jakość życia w mieście i ich dalszy rozwój. Powstrzymanie fal upałów, dostęp do wody, czyste powietrze – to wymaga planowania w dłuższym czasie. A w zielonym, przyjaznym mieście żyje się po prostu lepiej. Wszystkim, bez wyjątku.

Rozmawiał Piotr Bera

Wrocławskie pokolenia

Historia dam w drewnianych skarbczykach zapisana

– Jubilerska robota stolarska – tak o zgromadzonych na wystawie eksponatach mówi Małgorzata Korżel-Kraśna, kuratorka z Muzeum Narodowego we Wrocławiu. Przyborniki do szycia, przenośne pulpity do pisania czy kasetki sporo mówią o roli kobiet w minionych stuleciach. Przekonajcie się sami.

„Drewniane skarbczyki dam. Historia kobiet w meblach zapisana” – to tytuł wystawy, którą do 30.01 można oglądać w Muzeum Narodowym. Niewielka, lecz wyjątkowo kunsztownie przygotowana ekspozycja mebli, które od XV do XIX w. służyły kobietom.

Buduary tylko dla kobiet

W filmie „Niebezpieczne związki” przebiegła markiza de Merteuil swoich oficjalnych gości prowadziła do salonu, a tych bardziej „prywatnych” zapraszała do buduaru. Nie byłoby to możliwe, gdyby w XVIII w. architekt Jacques-François Blondel w swojej publikacji „Architecture française” nie zaproponował kobietom nowego wnętrza przeznaczonego, po raz pierwszy w historii, wyłącznie dla ich potrzeb.

– Takie pomieszczenie powstało i bardzo szybko się rozprzestrzeniło, najpierw we Francji, potem w całej Europie i pełniło swoją rolę aż do końca XIX w. W XX w. rolę buduarów przejęły sypialnie – wyjaśnia Małgorzata Korżel-Kraśna, kuratorka wystawy „Drewniane skarbczyki dam. Historia kobiet w meblach zapisana”.

Kunsztowne meble dam

W Muzeum Narodowym obejrzymy zdobione przedmioty i sprzęty wykonane pięknymi technikami, które służyły kobietom. Znajdziemy tu m.in. włoską szkatułę ślubną z drewna cedrowego z XV w., także włoskie XVI-wieczne skrzynki (na biżuterię), XVII-wieczne pulpity (czyli przenośne pulpity do pisania), XVIII-wieczne kasetki-sekretarzyki czy wreszcie XIX-wieczne przyborniki do szycia.

– Meble wykorzystywane przez kobiety powstawały już od antyku, ale dopiero w XVIII w. pojawiło się dużo większych sprzętów – stolików, sekretarzyków, stolików do robótek ręcznych, przechowywania rękawiczek czy koronek – wymienia kuratorka.

Małgorzata Korżel-Kraśna, kuratorka wystawy, jest specjalistką od historii meblarstwa

Cezura XVIII w. nie była przypadkowa. Za sprawą powstawania buduarów kobiety po raz pierwszy doczekały się własnego, intymnego wnętrza, w którym mogły spędzać czas.

kobiet, bo tu uprawiały swoje hobby. Zaczęły masowo pisać pamiętniki, zajęły się powieściopisarstwem, malowały, miały duże osiągnięcia – dodaje. I podkreśla, że utrwalony m.in. w filmach wizerunek buduaru, jako miejsca potajemnych schadzek, to tylko część historii.

Niezależność odebrana przez Napoleona

Niestety, osiągnięcia kobiet z XVIII w. w dużej mierze zaprzepaściła Wielka Rewolucja Francuska. – Sprowadziła kobiety znowu do modelu mieszczańskiego, czyli musiały zajmować się wyłącznie domem i wychowaniem dzieci. Pielęgnowanie własnych zainteresowań już nie wchodziło w grę – podkreśla kuratorka wystawy.

Następne zmiany narzucił ówczesnej Europie Napoleon, a dotyczyły one także sytuacji kobiet. – W Kodeksie Napoleona, który wszedł w życie w 1804 r., ograniczono całkowicie pozycję kobiet. Nie mogły dysponować własnym majątkiem, nabywać, sprzedawać go, miały ograniczony dostęp do nauki, nie mogły same wychodzić z domu – wymienia Małgorzata Korżel-Kraśna.

walce o równouprawnienie kobiet nadeszły zmiany. – W muzeach Marii Konopnickiej czy Elizy Orzeszkowej przekonamy się, że biurka, przy których pracowały, okazywały się dużymi meblami, a nie sekretarzykami – zaznacza kuratorka. – Od początku XX w. przestano już produkować sprzęty specjalnie dedykowane kobietom, był to efekt emancypacji i zupełnie innych obowiązków, np. pracy zawodowej.

Warto przypomnieć, że w Polsce sytuacja emancypacji kobiet była wyjątkowa. W okresie zaborów kobiety niejednokrotnie przejmowały obowiązki mężczyzn, którzy emigrowali albo byli zesłani na Sybir. Okazały się wyjątkowo sprawne w gospodarowaniu i jako jedne z pierwszych na świecie uzyskały prawa wyborcze – już w 1918 r. (podczas gdy np. Szwajcarki dopiero w latach 70. XX w.). Wystawie towarzyszy informator o relacji sytuacji kobiet i mebli, z jakich korzystały. Muzeum czynne jest wt.-pt. w godz. 10-16, sb.-nd. w godz. 10-17). Bilet normalny kosztuje 25, ulgowy 20 zł, a na samą wystawę czasową: 10 zł normalny, 7,50 ulgowy.

Magdalena Talik

Śląski przybornik do szycia z 1830 r.

– To była przestrzeń prywatna dla kobiet i w zależności od potrzeb była odpowiednio użytkowana – opowiada Małgorzata Korżel-Kraśna. – Celem głównym pokoi było miejsce pracy

Walka o równouprawnienie

Kodeks był obowiązującym dokumentem m.in. w Księstwie Warszawskim. Dopiero od połowy XIX w. panie przystąpiły do walki o prawa kobiet, a jedną ze zdobyczy była możliwość samodzielnego wyjścia z domu. Meble zaczęły się zmieniać według nowych potrzeb. Z tego okresu obejrzymy m.in. stoliczki-kasetki bądź same kasetki do szycia, bo kobieta miała być patronką domowego ładu. Z I połowy XIX w. pochodzą też skrzyneczki (m.in. na biżuterię, rękawiczki), szkatuły, kasety czy lustra toaletowe. Jednak z biegiem czasu i dzięki

Pultynek z Augsburga z 1615 r. służył do przechowywania akcesoriów, m.in. do szycia i pisania

Kultura

Zobacz „Opowieści” Ewy Rossano od 7.01

Wystawa wrocławianki Ewy Rossano pt. „Opowieści” będzie pokazywana od 7 stycznia do 24 kwietnia w Muzeum Teatru im. Henryka Tomaszewskiego. To wyjątkowa okazja, aby zobaczyć nie tylko rzeźby, ale i obrazy tej artystki.

Artystka urodziła się w roku 1973 we Wrocławiu. Dyplom z malarstwa uzyskała na tutejszej Akademii Sztuk Pięknych, a z rzeźby – w Ecole Supérieur des Art Decoratifs w Strasburgu. Wrocławianie na co dzień mogą podziwiać dwie jej rzeźby: „Kryształową planetę”, która stoi u zbiegu ulic Kazimierza Wielkiego i św. Antoniego na wejściu do Dzielnicy Czterech Świątyń, oraz postać Angelusa Silesiusa na dziedzińcu Zakładu Narodowego im. Ossolińskich przy ul. Szewskiej 37.

Sama o sobie

Tak o swojej twórczości mówi sama rzeźbiarka.

➤ *Moje palce są szybsze i bardziej zwinne niż słowa. Są w stanie wyrazić lepiej to, czego nie potrafię sformułować mową.*

I dodaje: Dzięki wybranym przeze mnie technikom, każda z rzeźb tworzona jest w jednym, jedynym egzemplarzu. Nie jest powielana ani numerowana. Jest unikatem. Prace nad nowym obiektem zaczynam zawsze od kryształu. Nawet, jeśli ma to być tylko fragment

przyszłej rzeźby. Kryształ to dla mnie echo kruchości, która w nas drzemie. Reprezentuje naszą duchową stronę. Kryształ przepuszcza światło i pozwala odkryć jego wewnętrzne piękno.

Znana na świecie

Ewa Rossano swoje prace prezentowała na wystawach zbiorowych i indywidualnych w Polsce, Francji, Czechach, Anglii, Szwajcarii i Izraelu. Artystka podejmuje temat ludzkiego ciała, sięgając do tradycji dzieł sztuki i interpretuje ją po swojemu. W jej twórczości dominują emocje i intuicja – to przez ciało człowiek doświadcza życia, cierpienia, ograniczeń, przyjemności i śmierci.

W kompozycjach łączy brąz i szkło. Te materiały o krańcowo odmiennych właściwościach tworzą w pracach Ewy Rossano harmonijną całość, przewyższającą sprzeczności i dwoistość egzystencji – życia i śmierci, ciała i ducha, siły i kruchości, radości i cierpienia.

Pierwszy raz we Wrocławiu

Ekspozycja w Muzeum Teatru (oddział Muzeum Miejskiego Wrocławia) przy pl. Wolności 7a będzie

Niezwykłe rzeźby E. Rossano powstają z połączenia brązu i szkła

pierwszym tak dużym pokazem prac artystki we Wrocławiu. Zaprezentowanych zostanie na niej kilkadziesiąt rzeźb oraz obrazy. Będzie je można podziwiać od 7.01 do 24.04 od śr. do sb. w godz. 11-

17, a w nd. od 10 do 18. Bilet normalny kosztuje 15 zł, ulgowy – 10 zł. Szczegóły na muzeum.miejskie.wroclaw.pl.

Redakcja

CK Agora: Paweł Frenczak, Choke

Paweł Frenczak – wrocławski fotograf i reżyser. Laureat Grand Press Photo, zaprezentuje swoje prace w Centrum Kultury Agora, ul. Serbska 5a. Wernisaż odbędzie się 7.01 o godz. 18. Cykl fotografii Choke jest wynikiem połączenia fascynacji chwytanymi sportami walki oraz obsesji poszukiwań idealnego światła. To dokument fotograficzny, w którym można zaobserwować migawki wrażeń, twarzy i emocji. O muzyczną stronę wydarzenia zadba dj Dejet – reprezentant wrocławskiej sceny tanecznej. Wystawa potrwa do 28.01, można ją będzie oglądać od pn. do pt. w godz. 9-17. Wstęp jest wolny.

T. Różewicz we Współczesnym

Sztuka Tadeusza Różewicza „Wyszedł z domu” przedstawia historię Henryka, głowy rodziny, który pewnego dnia wychodzi z domu i traci pamięć. Kiedy, dotknięty amnezją, znowu znajduje się w domu, jest całkowicie nieświadomy swej dotychczasowej egzystencji. W styczniu można ją obejrzeć cztery razy 8 (premiera), 9, 11 i 12 o godz. 19 w Teatrze Współczesnym im. Edmunda Wiercińskiego przy ul. Rzeźniczej 12. Bilety w cenie 35 zł ulgowy i 50 zł normalny do nabycia na stronie bilety.wteatrw.pl.

Rock’n’Roll Night w klubie Nietota

Rock’n’rollowa noc z zespołem Intruder i Kasią Wójcik rozpocznie się 6.01 o godz. 21 w klubie Nietota, ul. Kazimierza Wielkiego 50. Zespół Intruder tworzą miłośnicy starego rockowego i bluesowego brzmienia dokładający szczyptę nowoczesności. Kasia Wójcik z zespołem Intruder grywa od ponad dwóch lat. Wspólnie wykonują covery klasyków zarówno polskich, jak i zagranicznych. Wstęp jest bezpłatny.

Mali odkrywcy w muzeum? To możliwe

Muzealni odkrywcy to program lekcji w Muzeum Współczesnym Wrocław dla grup przedszkolnych i młodszych klas szkoły podstawowej. Na zajęciach dzieci oswiają się z przestrzenią muzealną poprzez zabawę i różne aktywności.

Warsztaty w Muzeum Współczesnym Wrocław przy pl. Strzegomskim 2a pozwalają dzieciom poznać tę instytucję od środka. Najmłodsi dowiadują się, czym zajmują się jej pracownicy i jakie są funkcje muzeum. Lekcje: Po co nam muzeum?, Jak pokazywać sztukę? – są kierowane do grup przedszkolnych i wczesnoszkolnych (I-III). Kolejne: Co kolekcjonuje muzeum?, Jak dbać o dzieła sztuki?, Jak mówić o muzeum, by zachęcić innych do jego odwiedzania? – są kierowane do klasy IV-VI. Warsztaty odbywają się w poniedziałki, mię-

dzy 9 a 14, trwają 75 min. Koszt dla 25-osobowej grupy to 250 zł. Szczegóły na stronie muzeumwspolczesne.pl.

Lekcje edukacyjne i warsztaty dla dzieci prowadzą także inne wrocławskie muzea: Muzeum Pana Tadeusza (edukacja@osolineum.pl), Muzeum Miejskie Wrocławia (dweiss@mmw.pl), Muzeum Narodowe (edukacja@mnwr.pl) i Muzeum Architektury (edukacja@ma.wroc.pl). Zapytaj o ofertę.

Redakcja

Dla obcokrajowca

Різдво Христове у православних та греко-католиків

6 січня, після посту, що триває 40 днів, християни східних обрядів сідають до столу на Святий Вечір. Греко-католики та православні святкуватимуть народження Христа впродовж трьох днів.

Відповідно до юліанського календаря, Святий Вечір греко-католиків і православних – це 6 січня. Різниця у часі святкування Різдва Христового пов'язана із тим, що східні Церкви використовують юліанський календар, а римо-католицька Церква – григоріанський.

Найбільш витривалі православні та греко-католики дотримуються посту у Святвечір впродовж цілого дня, до початку Святої Вечері. Віруючі східних обрядів, вітаючи один одного з Різдвам, діляться не облаткою, як римо-католики, а просфорою. Це хліб, що випікають з пшеничного борошна із додатком дріжджів та води. Під час вечері на Святий Вечір найстарший член родини подає кожному шматочок просфори, вмоченої в мед.

На столах є 12 пісних страв, а кожна з них щось символізує. Кутя – це багатство, а борщ – це добробут. Не бракує риб, вареників, компоту з сухофруктів, борщу. Лемки їдять киселицю – страву на заквасці з вівсяних пластівців або вівса, свіжих дріжджів, житнього хліба та води. Часто на столах є також часник, що їдять із сіллю.

Шановні жителі Вроцлава,

З нагоди Різдва за східним обрядом бажаю, щоб у ваших серцях завжди панували радість і надія. Будьмо спільнотою і дбаймо про себе. Нехай це Різдво нагадає нам про те, що хороше, і дозволить увійти у 2022 рік з оптимізмом!

Jacek Sutryk
Яцек Сутрик
Мер Вроцлава

Після вечері у церквах відбуваються богослужіння під назвою Велике Повечір'я. Під час Божественної Літургії читають зокрема текст з Книги Пророка Ісаї про народження Спасителя.

– Звичаї схожі на ті, які мають католики латинського обряду: у Святвечір в нас піст, а на вечері – дванадцять страв, іноді буває більше. Найважливіша страва – це кутя, ми приготуємо також страви з картоплі. Замість коропа на наших столах з'являється оселедець. Ми співаємо дуже багато колядок. Ділимо між собою не облатку, а просфору – це хліб, який священик освячує під час Божественної Літургії. У давнину, зокрема у се-

лянських хатах, на підлозі клали соломку, а у куті хати замість ялинки стояв дідух. Його виконували з різного роду збіжжя; дідух повинен був гарантувати родині добробут – розповідає Галина Чекановська, керівник греко-католицької світлиці.

У церквах не встановлюють різдвяних вертепів. У центральній частині храму вміщують ікону із сценою Різдва Христового та хрест. Ікона – це дещо більше ніж зображення, картина. Вона покликана допомогти віруючим у глибокому розумінні того, чим є сенс Різдва Святих.

У період різдвяних свят віруючі східних обрядів вітають

один одного словами: «Христос Рождається! Славте Його!» або «Христос народився! Славимо Його!»

Віруючі східних Церков часто колядують у великих громадах, співаючи дуже багато колядок і щедрівок. Православні і греко-католики ходять з вертепом, а колядників можна зустріти також у Вроцлаві. Нажаль, цього року це буде неможливе з приводу пандемії, але вертеп можна буде побачити у режимі онлайн.

Вертеп, тобто видовище пов'язане із народженням Христа, у виконанні лемківського дитячого ансамблю «Чижики» з Вроцлава

Різдво Христове триває три дні

7 січня відзначається Різдво, 8 січня – день Святої Родини, а 9 – святого первомученика Стефана.

Святкові богослужіння у Греко-католицькому кафедральному соборі

св. Вінсента і Якова на пл. Нанкера

- 6 січня 2022 р., 22, Велике повечір'я
- 7 січня, Різдво Христове, 10, 12 і 18 (о 10 відбудеться Архієрейська Божественна Літургія)
- 8 січня, II день свят, 10, 12 і 18
- 9 січня, III день свят, 8, 10, 12, 17

Святкові богослужіння у Православному кафедральному соборі

Різдва Пресвятої Богородиці, вул. св. Миколая, 40

- 6 січня 2022 р., 17 – Велике Повечір'я і Утренья
- 7 січня 2021 р., Різдво Христове, 9 – Божественна Літургія, 17 – Велика Вечірня
- 8 січня, II день свят, 9 – Божественна Літургія, 17 – Вечірня
- 9 січня, III день свят, святого Апостола первомученика і архidiaкона Стефана, 9 – Божественна Літургія, 17 – Вечірня

Триває святкова благодійна акція «Свята без тата»

Якщо Ви хочете допомогти дітям, батьки яких загинули під час війни з Росією, візьміть участь у акції «Свята без тата». Організатори збирають подарунки і гроші для малюків, а до 6 січня триває також аукціон в мережі Інтернет. На ньому можна придбати речі, передані відомими особами.

Акцію «Свята без тата» організує фонд United Volunteers. Перша відбулася у 2014 р. і – як

тоді вважали організатори – мала бути формою одноразової допомоги родинам українських

солдатів, які полягли на фронті. Ніхто тоді не припускав, що того року війна лише розпочнеться, а число дітей, які залишаються без батька, зросте до тисяч.

Число дітей, які вже ніколи не побачать свого тата, збільшується

Війна на сході України триває надалі, на ній гинуть люди, а у базі фонду з'являються нові прізвища дітей, які вже ніколи не побачать свого тата.

Нині Росія знову накопичує війська на кордоні з Україною, там є навіть до ста тисяч солдатів. Російська армія може нападати на територію нашого східного сусіда будь-якої миті. Ймовірно

тоді лінією вогню стане Донбас, територія між Донбасом та Кримом, а також околиці Харкова. Це три можливі напрямки агресивних дій з боку Росії.

У рамках акції збирають солодощі, нові іграшки та гроші. Потім усі дарунки складають у окремі іменні подарункові коробки. Їх вручать кожній дитині особисто у день Різдва Христового, що святкується в Україні 7 січня. Завдяки військовослужбовцям, волонтерам, ветеранам АТО, священикам та функціонерам поліції іменні подарунки потраплять у найбільш віддалені куточки України.

Одним з невід'ємних елементів акції є благодійний аукціон

у мережі Інтернет. Предмети, що виставляються на аукціон, передають відомі художники, письменники, спортсмени та фірми. Увесь дохід з аукціону призначений на купівлю подарунків для дітей. Аукціон триває до 6 січня 2022 року.

Організатори пишуть, що це не гуманітарна акція. Йдеться про символічні подарунки, а метою акції є дещо інше. Організатори хочуть показати дітям, що ми пам'ятаємо про боротьбу їхніх батьків за краще майбутнє для усіх нас. Батьки віддали те, що найцінніше – своє життя.

У 2014–2020 роках вдалося зібрати 585 тис. злотих і вручити дітям понад 20 тис. подарунків.

MATERIAŁ ORGANIZATORA

Sport

Sportowe emocje we Wrocławiu w 2022 r.

Pozegnaliśmy i podsumowaliśmy już rok 2021, zatem czas spojrzeć w kalendarz i zanotować sobie, które daty dla wrocławskich kibiców i sportowców będą kluczowe w nowym roku. A w stolicy Dolnego Śląska będzie się działo naprawdę wiele!

Początek roku to przede wszystkim kolejne występy koszykarskiego Śląska. W nowym roku wojskowi będą mieli 10 szans na odniesienie zwycięstw, z czego pięć pojedynków rozegrają w historycznej Hali Stulecia, która ponownie stała się ich „domem”. Kolejny pojedynek u siebie w EuroCup WKS rozegra 25.01.

Żuźlowcy chcą utrzymać koronę

W kwietniu na żuźlowe stadiony powrócą mistrzowie Polski – zawodnicy Betard Sparty, którzy chcą obronić tytuł, tym bardziej że udało się utrzymać trzon drużyny, m.in. aktualnego mistrza świata Artioma Łagutę, trzykrotnego mistrza Taia Woffindena czy ulubieńca kibiców i kapitana Macieja Janowskiego. Pierwszy pojedynek

Po raz pierwszy po przerwie (od 2019 r.) na ulicach Wrocławia znów mają pojawić się biegacze

w nowym sezonie zaplanowano na 11.04 – z Apatorem Toruń na Olimpijskim. Co więcej, wstępny kalendarz FIM na sezon 2022 zakłada, że 27.08 we Wrocławiu rozegrane zostanie Grand Prix.

Maraton i nocny półmaraton

Rok 2022 to także powrót, po dwóch latach przerwy, największych imprez dla amatorów biegania. W kalendarzach należy zapisać trzy daty: 18.06 – 8. Nocny Wrocław Półmaraton, 11.09 – 38. Wrocław Maraton

oraz 11.11 – 2. Wrocławski Bieg Niepodległości.

– Dziękujemy środowisku biegaczy za cierpliwość. To były bardzo trudne lata pandemii i jej skutków. Teraz mamy zamiar przywrócić Wrocławowi jego biegi uliczne i nie możemy się już doczekać emocji towarzyszących startowi kilkudziesięciu tysięcy uczestników z kilkunastu krajów – mówi Wojciech Gęstwa, dyrektor MCS Wrocław.

Myśląc o roku 2022 nie możemy zapominać także o występach je-

dyniej polskiej drużyny futbolowej w European League of Football – Panthers Wrocław.

Znaleźliśmy także coś dla fanów brydża. Zarząd PZBS poinformował, że od 2 do 17.09 we Wrocławiu odbędzie się największa impreza brydżowa na świecie – World Bridge Series Rosenblum. Oczywiście w 2022 r. kciuki będziemy także trzymać m.in. za piłkarzy Śląska, siatkarzy #VolleyWrocław, koszykarki Ślączy czy siatkarzy Gwardii.

Patryk Załączny

Gwardziści obrali kierunek PlusLiga

Siatkarze Chemeko-System Gwardii Wrocław są na finiszu trzyletniego projektu, który zakłada powrót do PlusLigi. Ostatnie wyniki mogą napawać optymizmem i sugerować, że misja zostanie zakończona sukcesem.

– Po przejęciu klubu założyliśmy sobie trzy lata na powrót do siatkarskiej elity, a każdy z tych sezonów zakładał jeszcze mniejsze cele, które systematycznie realizujemy – mówi Łukasz Tobys, prezes Chemeko-System Gwardii Wrocław.

Już w ostatnim sezonie wrocławianie byli o krok od awansu, jednak wówczas na ich drodze stanął aktualny beniaminek PlusLigi – zespół LUK Politechniki Lublin, który w półfinałach dwukrotnie pokonał Gwardzistów 3:2. Przed bieżącym sezonem we wrocławskim klubie przeprowadzono spore zmiany. Z klubem związali się m.in. Grozer, Sobański, Górski, Zawalski, Tichacek i Bociek, z kolei na pokładzie pozostali Olczyk, Mihałka, Matula, Lubaczewski czy Frąć, czyli trzon zespołu. Nad wszystkim pieczę sprawuje Rainer Vassiljev.

Początek sezonu w wykonaniu Gwardii to gra w kratkę, jednak wraz z upływem czasu, wrocławianie złapali regularność, co pozwoliło im odnieść aż siedem zwycięstw w ostatnich dziewię-

ciu meczach. Po 15. kolejkach wrocławianie w ligowej stawce zajmują 4. lokatę, tracąc zaledwie dwa „oczka” do 2. pozycji. Taka sytuacja jest dobrym punktem wyjścia przed rewanżowy-

mi pojedynkami, które Gwardia rozpocznie 5.01 wyjazdowym meczem z Krispolem Września. – Udało nam się stworzyć zespół, który jest złożony ze świadomych i odpowiedzialnych siatkarzy. Razem szykujemy się na play-offy, bowiem to właśnie tam chcemy pokazać naszą siłę i tym samym wywalczyć awans, spełniając nasze ostatnie założenie z 3-letniego „projektu Gwardia” – dodaje Tobys.

W tym roku o awans do PlusLigi mogą powalczyć aż dwa zespoły. Zwycięzca fazy play-off zapewni sobie bezpośrednią promocję, z kolei druga drużyna TAURON 1. Ligi będzie miała dodatkową możliwość wywalczenia awansu poprzez baraż z 14. zespołem PlusLigi.

Patryk Załączny

Siatkarze Gwardii chcą po 15 latach wrócić do ekstraklasy

Tydzień w skrócie

Koszykarze Śląska Wrocław zagrają w finałowym turnieju Suzuki Pucharu Polski, który od 17 do 20.02 zostanie rozegrany w hali Globus w Lublinie. Losowanie par pucharowych zaplanowano na 13.01.

Drużyny Śląska Wrocław, Wisły Kraków, Radomiaka Radom i Górnika Zabrze na zimowy obóz przygotowawczy do Turcji polecą jednym, czarterowym samolotem. Piłkarze Śląska w ramach przygotowań do rundy wiosennej PKO BP Ekstraklasy rozegrają przynajmniej pięć sparingów.

Drużyna **Betard Sparty Wrocław** zaprasza do szkółki żuźlowej, do której mogą zgłosić się wszyscy chętni od 6. do 14. roku życia. Szczegóły na stronie klubu: www.wts.pl.

WYDARZENIA SPORTOWE

koszykówka

EuroCup:
11.01, godz. 19.45,
MoraBanc Andorra – WKS Śląsk Wrocław
(Polsat Sport Extra)

Energia Basket Liga Kobiet:
8.01, godz. 17,
Wielofunkcyjna Hala Sportowa AWF,
Ślęza Wrocław – AZS Politechnika Poznań

Suzuki 1. Liga Mężczyzn:
6.01, godz. 16,
WKK Sport Center,
WKK Wrocław – Górnik Wałbrzych

siatkówka

Tauron Liga Kobiet:
6.01, godz. 17.30,
Hala Orbita,
#VolleyWrocław – Energia MKS Kalisz
(Polsat Box Go)

Tauron 1. Liga:
5.01, godz. 18,
Krispol Września – Chemeko-System Gwardia Wrocław

Tauron 1. Liga:
8.01, godz. 17,
Hala Orbita,
Chemeko-System Gwardia Wrocław – Legia Warszawa

Wydarzenia

WOLNA GRUPA BUKOWINA 50 URODZINY

09.01.22 godz 18.00
Stary Klasztor

MATERIAŁY ORGANIZATORA

Wolna Grupa Bukowina obchodzi 50. urodziny

Wolna Grupa Bukowina to zespół grający poezję śpiewaną, który zadebiutował w 1971 r. na Giełdzie Piosenki Turystycznej w Szklarskiej Porębie. Przyjechali z Buska-Zdroju. Grupa miała formułę zespołu otwartego, toteż występowało z nią wielu znanych polskich wykonawców i muzyków. Trzon zespołu stanowili: Wojciech Bellon – twórca tekstów

większości piosenek (zm. 1985), Grażyna Kulawik, Wojciech Jarczyński i Wacław Juszczyński. Dziś grają z nimi jeszcze Marek Zarankiewicz i Krzysztof Żesławski. Wolna Grupa Bukowina stale, od 50 lat, z nieustającym powodzeniem koncertuje w Polsce i za granicą. Swoje urodziny we Wrocławiu będzie świętować w Starym Klasztorze, ul. Purkyniego 1, 9.01 o godz. 18. Bilety w cenie od 70 do 100 zł do nabycia na www.staryklasztor.com.pl/bilety.

MATERIAŁY ORGANIZATORA

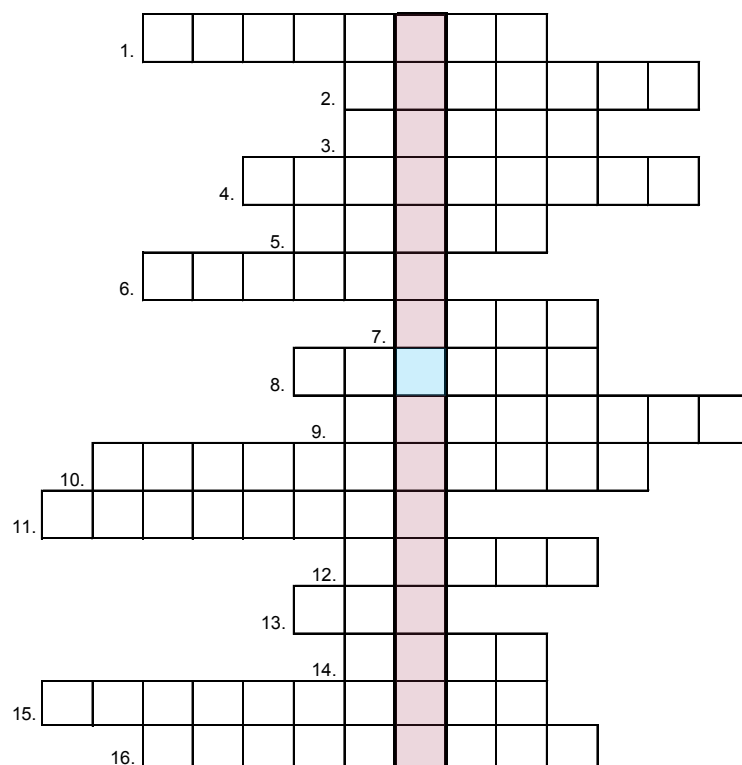
Wieczór Paniński Plus w Capitoli

Trzy przyjaciółki po przejściach z przymusem wkraczają na nową drogę życia. Jak? Organizując wystrzałowy, szalony wieczór paniński jednej z nich, który nagle zmienia się w wielką awanturę. Bo, jak mówi autor Marcin Szczygielski: Okazuje się, że to, czego sobie życzymy, nie zawsze jest tym, czego potrzebujemy, a serce i rozum najczęściej sto-

ją po różnych stronach. Komedia Marcina Szczygielskiego w reżyserii Marii Seweryn w gwiazdorskiej obsadzie odwiedzi 18.01 wrocławski Teatr Muzyczny Capitol, ul. Piłsudskiego 67. Wystąpią Katarzyna Skrzynecka, Wiktoria Gąsiewska / Monika Mazur, Anna Iberszer, Tomasz Bednarek, Marek Kaliszuk / Stefano Terrazzino. Spektakl można obejrzeć dwukrotnie o godz. 17.30 i 20.30. Bilety w cenie od 90 zł do nabycia na biletyna.pl.

Krzyżówka nr 67 – rozwiąż i wygraj nagrody

- Najwyższy budynek we Wrocławiu.
- Wrocławianin, autor wielu znakomitych biografii, w tym książki „Genialni. Wrocławska Szkoła Matematyczna”.
- Jest ich w naszym mieście ponad 100.
- Ogromne centrum handlowe przy dworcach autobusowym i kolejowym.
- Ssaki najbliższe spokrewnione z człowiekiem, wiele gatunków można spotkać w naszym zoo.
- Liczący 23 kondygnacje wrocławski akademik.
- Stała kiedyś na Rynku przed sukiennicami i służyła do odmierzania towarów sypekich.
- ... tysiąclecia, która nawiedziła miasto w 1997 r.
- Patronka kościoła, który ma charakterystyczną wieżę, żeby na nią wejść, trzeba pokonać ponad 200 schodów.
- Wrocławski uniwersytet kształcący przyszłych ekonomistów i nie tylko.
- Najwyżej położony most(ek) w naszym mieście.
- Przepływa ich przez Wrocław aż pięć.
- Najstarsze drzewo w mieście o imieniu „Dziadek”
- Odbywał się kiedyś na placu Nowy Targ.
- Najdłuższa ulica we Wrocławiu.
- Wybitny matematyk, współtwórca Lwowskiej Szkoły Matematycznej, wiele lat pracował we Wrocławiu.

Regulamin i RODO

www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs

Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod numer **664 072 606**. Koszt jednego SMS-a wg taryfy operatora. W treści należy wpisać numer biuletynu i po kropce prawidłową odpowiedź.

W tym numerze będzie to **67.HASŁO** (słowo HASŁO należy zastąpić rozwiązaniem krzyżówki).

Na odpowiedzi czekamy do **13 stycznia br. do godz. 20.00**.

Trzech zwycięzców wyłonimy zgodnie z regulaminem spośród autorów prawidłowych odpowiedzi do 20 stycznia br. Skontaktujemy się z nimi w ciągu trzech dni roboczych z numeru telefonu 71 776 71 00.

W tym wydaniu do zdobycia są: **bluza i dwa worki z herbem Wrocławia**. Zwycięzcy z numeru 65 (hasło: Podłaźniczka) to pani Karolina (bluza), pani Agnieszka (worki) i pani Łucja (worki). Gratulujemy!

Bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia

Numer ratunkowy: **112**

Pogotowie Ratunkowe: **999**

Policja: **997**

Straż Pożarna: **998**

Straż Miejska: **986**

Centrum Powiadamiania Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601100100**

Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71 770 22 22**

Telefony awaryjne

(bezpłatne, czynne całą dobę)

Pogotowie energetyczne: **991**

Pogotowie gazowe: **992**

Pogotowie ciepłownicze: **993**

Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**

Infolinie

Centrum Informacji Turystycznej: **71 344 3111** (pn.-pt. 9.00-19.00)

Punkt Informacji dla Obcokrajowców: **71 772 49 50** (pn.-pt. 9.00-16.00)

Wsparcie osób z niepełnosprawnościami: **71 777 89 61** (Biuro Wrocław Bez Barier, pn.-pt. 7.45-15.45)

Infolinia Urzędu Miejskiego Wrocławia: **71 777 77 77** (pn.-pt. 8.00-18.00)

Ważne telefony – pozostałe

Zgłoś dym ze spalania odpadów: **986** (całodobowo) lub **71 310 06 46** (pn.-pt. 7.00-14.00)

Zgłoś chore lub ranne dzikie zwierzę: **71 770 22 22** (całodobowo) lub **71 799 67 00** (pn.-pt. 7.45-15.45)

Zgłoś bezpańskiego psa lub kota: **986** (całodobowo) lub **71 362 56 74** (pn., śr., czw., pt 9.00-16.30, wt. 9.00-18.30, sb., nd. 9.00-15.00)

Zgłoś awarię do ZDiUM: **71 376 00 22, 19501** (całodobowo)
Centrum Obsługi Klienta MPWiK: **71 34 09 655** (pn.-pt. 8.00-15.00, śr. 8.00-17.00)

Biuro Obsługi Pasażera MPK: **71 321 72 70/71** (pn.-pt. 7.00-21.00)

Miejskie Biuro Rzeczy Znalezionych: **71 376 08 96** (pn.-pt. 8.00-14.00, śr. 8.30-16.00)

Miejski Rzecznik Konsumentów: **71 777 79 02** (pn.-pt. 7.45-15.45)

Taxi Senior: **794 123 124**

Telefon Zaufania MOPS: **512 198 939**

Napisz do nas!

REDAKCJA

pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
www.wroclaw.pl,
e-mail: biuletyn@araw.pl

Redaktor naczelna
Ewa Wapłak

Redaktor wydania
Agata Zięba

DRUK

AGORA
ul. Daniszewska 27
03-230 Warszawa

WYDAWCA
Gmina Wrocław